

NAGESLACHT VAN SYMON ARIENS IN STEIN/HEKENDORP [COOL, SWARTENDIJK, CLAREN]

door

Drs. G.J. Leeuwenhoek

*Dit artikel is gepubliceert in Kronieken 1999, een uitgave van de
Genealogische Vereniging Prometheus*

Inleiding

In de 17e eeuw woonde er in het Land van Stein (tussen Gouda en Hekendorp) en in Hekendorp een boerengeslacht genaamd Cool. Onderstaand is een parenteel opgenomen met enkele generaties nageslacht van Symon Ariens. Hem ben ik alleen onder patroniem tegengekomen. Van zijn vijf (mogelijk zes) kinderen, worden er drie Cool genoemd, waarvan twee alleen postuum en dan in relatie tot de derde, Lenart, die regelmatig met achternaam Cool voorkomt¹. Symon Ariens heeft (huur)land in het Land van Stein en in Hekendorp, waar hij in 1564 woont. Zijn weduwe is voor 1588 naar het Land van Stein vertrokken, terwijl zoon Lenart in Hekendorp blijft. Zoon Lenart krijgt drie kinderen, nl. een zoon Symon Cool en twee dochters, Cundertgen Cool (met nageslacht Swartendijk) en Geertge Cool (met nageslacht Claren).

Parenteel

I. **SYMON ARIENS**, overl. voor 9 oktober 1582, zoon van Adriaen Symons (zie voor verder voorgeslacht de appendix). Hij huwde circa 1560 met **Maritgen (Mantgen) Symonsdr.**, overl. na 13 juli 1610. Symon Ariensen in Hekendorp is in 1564 huurder van een hofstede met 14 mergen en uiterdijk in Hekendorp, waarvan het Catrijnen convent in Gouda eigenaar is². Ook is hij een jaarlijkse rente van zes gulden aan dat convent schuldig³. In de rekeningen van de inkomsten uit de zg. geannoteerde goederen in de periode 1587-1591 wordt deze rente door Symon Ariens weduwe betaald, waarbij vanaf 1588 wordt vermeld dat zij in Stein woont⁴. Geannoteerde goederen zijn goederen van kerken, kloosters en particulieren, op de inkomsten waaruit door de Staten van Holland in hun vergadering van 19 juli 1572 in Dordrecht was besloten beslag te leggen⁵. In de rekeningen over 1572/1573 komt Symen Adriaenszoon voor, die over twee mergen voor landpacht, afkomstig van de Regulieren, wordt aangeslagen⁶. Het gaat hier om het klooster der Regulieren in Stein, genaamd Emaus, dat was aangesloten bij het Generaal-Kapittel van Syon⁵. Het klooster in Stein brandde af in 1549 en werd in Gouda voortgezet, al bleef het klooster Stein genoemd worden. In de legger van de geannoteerde goederen 1575 is voor 8 gulden drie mergen wei- en hooiland in Stein van de Regulieren op naam van Claes Jansz. van Kort Haarlem opgenomen, met vermelding dat het laatst gebruikt is door Symon Adriaenss.⁷ Ghijsbert Zas, rentmeester van de geannoteerde goederen, compareert op 9 oktober 1582 tegen Mantgen Pieters, weduwe van Zymon Adriaens inzake betaling van 49 gulden, op grond van een contract ten behoeve van het Katrijnenconvent⁸. Ik veronderstel, dat het patroniem "Pieters" hier een erschrijving is en dat het om Mantgen Symonsdr. gaat. Op 19 augustus 1586 wordt Mantgen Zymonsdr., weduwe van Zymen Arienss, door Warnaer van Crimpen Adriaens gedaagd om 20 gulden te betalen op grond van een oude huurcedule. Zij bekent dit schuldig te zijn⁸. Dit is een grondstuk dat al in 1553 voorkomt bij de grootvader van Symon Ariens (zie appendix). Bij de in pandschap ontvangen goederen afkomstig van particulieren, betaalt Leenert Symon Ariens in Hekendorp -over het jaar 1587- een jaar landpacht voor een mergen land, gekomen van mr. Jan Dymmer, gemeen liggende met de hofstede van Cornelis Ariens, brouwer tot Rotterdam, en Warnaer van Crympen met zijn zusters, met een bedrag van zeven gulden⁹. Datzelfde geldt voor de jaren 1588, 1589 en 1590 waarbij sprake is van Leenert Symon Ariens weduwe (moet zijn Symon Ariens weduwe), terwijl er in 1591 (terecht) bij dit grondstuk sprake is van Marritgen, Symon Ariensen weduwe¹⁰. In 1591 is dit land voor 180 gulden uit de pandschap gelost door mr. Erick Dymmer, zoon van mr. Jan Dymmer. In een lijst met eigenaren van land in het Land van

Stein uit circa 1590 komt Marritgen (Mantgen) Zymons voor met twee viertelen en een half mergen, met nog eens twee viertellen (recent verkregen; er staat nl. Gerrit Reyniers de Zwaen, “nu Maritgen Zymons”) en Maritgen Zymons c.s. twee viertelen, samen zes viertelen en een half mergen ¹¹. Op 13 november 1599 is Mantgen, Symon Aryens weduwe, belender van land in Stein van Cornelis Jans van Sevenhuysen, waarvan de andere belender is Gerrit Ghijsberts Snelrewaert ¹². Maritgen Symons met haar kinderen krijgen een aanslag van f 15,- in het vermogenskohier Stein 1599, f 20,- in het vermogenskohier Stein over 1599/1600, alsmede f 20,- in het kohier over 1602 ¹³. Op 28 oktober 1603 is Cornelis Stevens eiser contra Cornelis Zymens en Mantgen Zymons, zijn moeder, als gedaagdens, om 36 gulden te betalen ⁸. Op 26 december 1605 compareerden Harmen Harmens, oud omtrent 54 jaren, Harmen Thonis, 28 jaren, Thonis Aryens, 22 jaren en Pancras Aryens, 19 jaren, allen wonende in het Land van Stein ¹⁴. Ze leggen een verklaring af op verzoek van Lenert Symons en Cornelis Symons, van wegen Ghijsbert Symons: Ongeveer een maand geleden was er ten huize van Harmen Harmens een groot gezelschap van jongeluiden geweest om met den anderen vrolijk te wezen. Laat op de avond was toen Jan Aris gekomen, toen wonende in Haastrecht. Die heeft zich misdragen. Zo heeft hij zonder aanleiding een opsteker (mes) getrokken om, zo het scheen, jegens een ieder te vechten. En heeft hij in een bierkan zijn water gemaakt en dat aan Pancras Aryens aangereikt die echter antwoordde “t’sellve niet te begeren”. Ook heeft hij later die nacht Ghijsbert Symons bedreigd en achtervolgd tot achter bij de hennip. Ghijsbert probeerde hem te ontwijken, maar dat lukte niet. Ghijsbert heeft, om zich te verdedigen, zijn mes getrokken en Jan Aris een steek gegeven. Op 13 juli 1610 koopt Maeritgen Simonsdr., weduwe van Simon Arienss, een vijfde part van een viertel land in Stein, strekkende uit de IJssel tot de Reewal toe, belend ten oosten Cornelis Jans Sevenhuysen en ten westen Maritgen Simons zelf, waarvan Maritgen de andere viervijfde parten al heeft. Verkopers zijn Jannitgen Gerbrandtsdr., weduwe van Dirck van der Boechorst en haar twee kinderen Gerrit van der Boechorst en Agatha van der Boechorst, gehuwd met Jacob van Pelenbergh Schuerius, procureur te Amsterdam ¹⁵. Ze heeft de andere viervijfde parten al voor 5 januari 1599 verkregen, de datum namelijk, waarop de bewaard gebleven transportregisters van Stein beginnen. In het hoofdgeld van het Land van Stein 1622 komen Cornelis-, Ghijsbert-, Heyltgen- en Gheertgen Symons, broeders ende zusters, ongehuwd, voor als eigenaars ¹⁶.

Uit dit huwelijk:

- 1.* ADRIAEN ZYMONS, overl. tussen verm. 1584 en voor 19 juni 1590. Hij huwde met Pietertge Pietersdr. Op 19 juni 1590 verschijnen Mantgen Symonsdr. En Leendert Symons c.s., als erfgenamen van Adriaen Adriaens, nagelaten zoon van Adriaen Zymons, verwekt bij Pietertgen Pietersdr., als eisers, contra Cornelis Willems, gehuwd zijnde met Pietertge Pietersdr., als gedaagde. Zij wensen, volgens het verschenen bewijs, betaling van 75 gulden alsmede overgifte van de kleren die Adriaen Adriaenss van zijn overleden vader Adriaen Zymons aangekomen waren ⁸. Vermoedelijk is Adriaen Zymons een zoon van Symon en Maritgen. Cornelis Willems doet, als weduwnaar van Pietertge Pieters, op 21 juni 1603 moederlijk bewijs aan hun vier kinderen ^{16a}. De Arien Zymons die als heemraad wordt genoemd in 1584 in een acte van 21 mei 1585 is vermoedelijk de onderhavige Adriaen ⁸.
2. LENART SYMONS COOL, volgt II.
3. CORNELIS SYMONS COOL. Cornelis is schepen van het Land van Stein 1594, 1597, 1609-1611, 1613-1615, 1619-1620, 1622, 1624-1632, 1634-1635, 1637-1639 en 1641 ¹⁷. Weesman van het Land van Stein in 1620, 1630-1636, 1638, 1640-1642 en laatstelijk 8 juni 1645 ¹⁸. Op 4 september 1604 verklaart Jan Claesz, wonende Waddinxveen, 20 jaar oud, op verzoek van Cornelis Symonsz, wonende Land van Stein, dat hij goede kennis heeft gehad aan Joosgen Cornelisdr., dochter van Cornelis Jansz., waart in het Land van Stein. Hij heeft met haar meermalen vleselijke conversatie gehad, als een man met zijn echte huisvrouw zoude kunnen doen. Hij heeft van andere manspersonen begrepen, dat zij hetzelfde met Joosgen hadden gedaan. Adriaan Gerrits, 27 jaar oud, verklaart op 17 september 1604, eveneens op verzoek van Cornelis, dat Joosgen gepoogd had met hem

vleselijk te converseren; zij heeft ook zijn hand in de hare genomen en wilde die laten strijken over haar blote buik. Hij heeft dit geweigerd, omdat hij begrepen had van andere personen, dat Joosgen dit met meerdere jonggezellen gedaan had¹⁹. Jammer genoeg vertelt het verhaal niet waarom Cornelis Symons het nodig vond of had om deze verklaringen te laten afleggen! Cornelis Symons, oud-burgemeester van het Land van Stein, maakt op 6 december 1616 Michiel Cornelisz. Vlack, procureur in Gouda machtig om hem te vertegenwoordigen²⁰. Cornelis Simons en Cornelis Stevens huren op 16 oktober 1619 samen een camp land van 1½ viertel van Johan Vlack de Jonge, baljuw, dijkgraaf en schout van het Land van Stein, strekkende van de Tiendeweg tot de zeychrande toe, belend ten oosten Cornelis Hermans en ten westen de voornoemde dijkgraaf zelf²¹. Het jaar hiervoor had Cornelis Symonss het hooi van dit land gehad. De huurders zullen niet langer dan september hun melkbeesten en vettebeesten mogen weiden op het huurland.

Op 30 mei 1629 verkopen de erfgenamen van Gherrit Ghijsbertss Snelrewaerde voor 2.400 gulden aan Cornelis Symonss een viertel land, genaamd het molenviertel, liggend in het Land van Stein, strekkend uit de IJssel tot de Reewal toe, belend ten oosten Jacobgen Pietersdr., innocente vrijster en ten westen Barbar Aertsdr., weduwe van Gherrit²². Op 8 juni 1629 verklaarden schout en schepenen van het Land van Stein, dat Cornelis Symonsz, wonende in het Land van Stein, hen verklaard had, dat hem dit land door het capittel ten Dom in erfpacht was gegeven²³. Oorspronkelijk was dit land ten oosten belend door de weduwe van Jan Ghijsbertss met haar kinderen en ten westen door Ghijsbert Jacobs; belendingen, die ook veel later nog zo in de capittelacten worden benoemd²⁴. Op 25 juni 1633 (kapittelbrief 27 mei 1633) komt dit land aan Gijsbert Symons, wonende in het Land van Stein, bij transport door Cornelis Willems van Stolwijck, die procuratie heeft van Cornelis Symons. En op 29 augustus 1637 (kapittelbrief d.d. 5 juni 1637) wederom bij Cornelis Symons, bij dode van Ghijsbert Symons. Steeds moet worden betaald twee gouden overlantse rijnsse guldens per jaar, terwijl bij de opvolging steeds een “manshoofd” gaat voor een “wijffshoofd”²⁵. Cornelis Symons, schepen, wordt met zijn zusters in het vermogenskohier 1625 aanvankelijk aangeslagen over 16.000 gulden, later 15.000; zonder vermelding van zijn zusters in 1628 voor aanvankelijk hetzelfde bedrag, later gewijzigd in 4.000; in het kohier 1631 voor 4.000 gulden; in 1635 is 4.000 doorgehaald en vervangen door 2.000; in 1638 een aanslag over 2.000 en in 1644 en 1646 over 9.000 gulden²⁶. In het kohier 1652 komt hij niet meer voor, terwijl bij een aantekening bij een kohier 1653 wordt vermeld, dat Cornelis Symons, die in het oude kohier op een belast vermogen van 9.000 gulden stond, overleden is en dat zijn erfgenaam in Hekendorp woont, waarvan “advertentie” is gedaan²⁷. De erfgenaam wordt niet met name genoemd; het moet broer Lenart zijn. Cornelis Symons komt in de verpondingskohieren van het Land van Stein voor met zes viertellen en een half mergen in 1645, 1648 en 1652²⁸. En in het kohier van de schoorstenen, rookgaten ofte haardsteden opgesteld op 25 augustus 1648 in Stein met twee maal 1 haardstede²⁹.

4. GIJSBERT SYMONS. COOL³⁰, overl. kort voor 5 juni 1637²⁵. Hij huwde tussen 27 mei 1633 en 2 januari 1634 met Barbera (Barbara; Barber) Aertsdr., overl. In 1668. Barbera Aerts was eerder gehuwd (ca. 1623) met Gerrit Ghijsberts Snelrewaert (Snelderwaert), weduwnaar van Crijntje Gijsen. Gijsbert Symons was landbouwer in het Land van Stein. In een kohier van de 200e penning 1628 wordt de aantekening van Gerrit Gijsen Snelrewaert gewijzigd, waarbij wordt opgenomen: Gijsbert Symonss, getrouwd hebbende de weduwe van Gerrit Ghijsberts Snelrewaert, voor alleen de 2.000 van zijn vrouw. Hij wordt voor 2.000 gulden aangeslagen in de kohieren van de 200e penning 1631, 1635 en 1638³¹. In de verpondingskohieren van het Land van Stein 1645, 1648 en 1652 komt Gijsbert Symons met twee viertellen voor (in 1652: "dit is bet(aelt) bij Aert Aertsen")³². Op 30 augustus 1631 verklaart Jacob Harments, wonend Kattenbroek, zoon

van Harmen Wieren, een losrente schuldig te zijn aan Gijsbert Simonss, wonend in het Land van Stein ³³.

Gijsbert testeert met zijn vrouw Barber Aertsdr. op 2 januari 1634 ³⁴. Zij laten elkaar het vruchtgebruik. Na overlijden van de langstlevende gaan de ingebrachte landen en gronden naar de tak waar die vandaan komen. Gijsbert heeft een viertel erfpachtland bij het huwelijk ingebracht. Dit moet het hierboven genoemde molenviertel zijn. Mochten zijn erfgenamen dat zich na zijn verlijden willen laten aanstaan, dan zullen zij jaarlijks aan Barbara -in plaats van het vruchtgebruik- 150 gulden moeten geven. Na overlijden van de eerststervende zal de langstlevende aan haar testatrices broer Aert Aertse, die bij hen als knecht werkt, een bedrag van 100 gulden moeten uitkeren. Als hij de eerststervende is zullen -na overlijden van Barbara- haar erfgenamen aan zijn testateurs erfgenamen 200 gulden moeten uitreiken. Erfgenamen van hun na te laten boedel en goederen zijn zijn resp. haar naaste vrienden ab intestato.

De eerste huwelijkspartner van Barbara Aerts was Gerrit Gijsberts Snelrewaard, die op 19 juli 1588 het hierboven genoemde molenviertel in het Land van Stein in erfpacht was gegeven na transport door Jacob Floris Minne ²⁴. In de lijst met eigenaren van grond in Stein uit circa 1590 komt Gerrit, direct na de intekening van Maritgen Zymons, met vier viertelen voor ³⁵. In 1622 komt Gherrit Ghijsen Snelrewaerd, weduenaer, met Pietertgen Huyghen, weeskindt, samen met Aert Aertss en Barbar Aerts, dienstboden, in hetzelfde huis voor in het hoofdgeld van het Land van Stein ³⁶. Gerrit Ghijsbertse Snelrewaert testeert, thuis in het Land van Stein, op 24 november 1628 met zijn vrouw Barber Aertsdr. ³⁷. Een van de getuigen bij dit testament is Gijsbert Symonse, mede ingeland, de latere huwelijkspartner van Barbera, die zijn merk onder de acte zet. Gerrit en Barber laten elkaar het vruchtgebruik. Wel moet Barber, als hij eerst overlijdt, aan zijn zuster Aeffgen Ghijsen jaarlijks vier ponden vlaams betalen. Haar man Pieter Willemse, die in het Oudemannenhuis van Oudewater verblijft, mag niet aan die vier ponden komen, evenals de regenten van dat huis. Erfgenamen zijn hun naaste vrienden en bloedverwanten ab intestato. Gerrit Snelrewaard lag bij het maken van het testament op zijn sterfbed: Op 19 juni 1629 wordt namelijk t.b.v. zijn erfgenamen de verklaring afgelegd, dat hij eind november 1628 overleden is. ³⁸ Barbara Aerts komt voor in de haardstedenregisters opgesteld 25 augustus 1648 (1 haardstede) en 11 september 1665 (1 haardstede en een oven, eigenaarster) van het Land van Stein ²⁹. Op 21 mei 1655 leent Leendert Ariense, wonend Boven Haastrecht, 700 gulden van Barbara Aertsdr., weduwe van Ghijsbert Symonse, wonende in het Land van Stein ³⁹. Barbera Aerts testeert op 7 september 1656 ⁴⁰. Erfgenamen zijn haar erfgenamen ab intestato, "dat is haere regte erfgenamen die nae de regten en costumen deser landen in hare erffnisse geregticht sijn". De twee kinderen van haar overleden broer Hendrick Aertss krijgen hun portie pas bij meerderjarigheid of eerder huwelijk. De erfgenamen in het gemeen worden geauthoriseerd om voogden te benoemen. Haar landen moeten door onpartijdige buurluiden worden getaxeerd en volgens die taxatie worden geloot of aangenomen. Barbera Aerts erft, samen met haar zuster Geertgen Aerts, haar broers Aert Aerts en Tomas Aerts alsmede de kinderen van haar overleden broer Hendrick Aerts van haar op 2 februari 1658 in Kattenbroek overleden broer Herman Aerts ⁴¹. Op 6 september 1668 vertoont broer Aert Aerts het testament van Barbara, waarin de weeskamer van Stein wordt gesecludeerd. ⁴²

Barber Aerts komt met de twee hierboven al bij Gijsbert Symonss genoemde viertellen voor in de verpondingskohieren 1668, 1671, 1679 en 1680. In het kohier 1684 staat een viertel van Barber Aerts op naam van de weduwe Claeren en een viertel op naam van Cool ³². Barbara Aerts wordt in de vermogenskohieren van het Land van Stein aangeslagen over 2.000 gulden (1644, 1646, 1647, 1652, 1653), 5.000 gulden (1654, 1655, 1656, 1657, 1658, 1659, 1660, 1665), 3.000 gulden; 5.000 gulden is doorgehaald (1666) en 4.000 gulden (1667, 1668, 1669) ⁴³. De erfgenamen van Barber Aerts comparereren op 8 september 1676 tegen Michiel Gijsbertse Vergou om betaling van 200 gulden, zijnde het

restant van een obligatie van 800 gulden en 300 gulden voor een andere obligatie⁴⁴. Michiel bekent schuldig te zijn en verzoekt uitstel tot mei 1677. De erfgenamen willen dit niet toestaan. –Schout en schepenen besluiten Michiel zes weken te geven om te betalen. Barent Witte, gerechtsbode, heeft op 9 februari 1678 op verzoek van de erfgenamen van Barber Aerts, op het eigen van de erfgenamen, 12 koeien en het hooi in arrest genomen van Jan Janse van Vliet, om de landpacht te betalen die deze de erfgenamen schuldig is⁴⁵. Ze moeten verschijnen voor commissarissen die zullen proberen partijen te verenigen. Op 19 januari 1679 verkopen de erfgenamen van Aert Aertsen en Barbara Aerts in het openbaar een hofstede met huis, berg en schuur, bepotinge en beplantinge met ruim 4 morgen land in het Land van Stein, strekkend van de IJssel tot de Reewal toe, zoals die is gebruikt en bezeten door Aert Aertsen en Barbera Aertsen⁴⁶. Koper (f 2.200) is Balighje Willems Rietvelt, weduwe van Leendert Jans Clare; zoon Jan Leendersen Claren ondertekent namens haar. De twee morgen land in Oukoop uit de nalatenschap wordt gekocht door Emilia de Lange, weduwe van burgemeester Van der Graaff, heer van Hogeveen.

Op 8 januari 1689 moet Balichien verpondingsgeld betalen als "erfgenaam" van Barbara Aertsdr.⁴⁷. De erfgenamen van Barbara Aerts worden in het vermogenskohier over 1674 voor 4.000 gulden aangeslagen⁴⁸. In 1681 krijgen haar erfgenamen in de 400e penning een aanslag van 11 gulden, 13 stuivers en 8 penningen⁴⁹. Dit komt overeen met een bedrag van 4.670 gulden. In de kohieren van de 200e penning 1680 en 1687 komen de erfgenamen van Barber Aerts voor met een vermogen van 4666-13-6. In de kohieren 1688 en 1689 wordt gemeld, dat dit bij de 400e penning 1682 is gesmaldeeld, waarbij Dirck Swartendijck 777-15, zijnde $\frac{1}{6}$ deel, ontvangt (overgeschreven op Woerden). De rest van het bedrag, zijnde 3888-15 wordt verdeeld in 33 handen, dus "caduc"⁵⁰.

5. HEYLTGEN SYMONS, ongehuwd in 1622. Waarschijnlijk heeft zij geen nageslacht: Haar broers Leendert en Cornelis zullen rond 1565/1570 geboren zijn; zij zou dan veel jonger zijn geweest. Bovendien is er, zo bleek hierboven, van broer Cornelis alleen één erfgenaam in Hekendorp.
6. GHEERTGEN SYMONS, ongehuwd in 1622. Ook zij zal vermoedelijk geen nageslacht hebben.

II. LENART (LEENDERT) SYMONS. COOL (COOLE, COOLEN), begraven N.H.-kerk Oudewater 7 september 1653 (graf 26 Sakrements-koor)⁵¹. Op 21 mei 1585 wordt Leendert Zymons gedaagd door de baljuw van Stein, Jan Pieter Feys, om een rechtboete van twee gulden en twee stuivers te betalen; het betreft landhuur⁸. Lenart Symons in Hekendorp betaalt over het jaar 1587 80 gulden aan landpacht voor zestien mergen land in Hekendorp, gekomen van het Catharijnen convent in Gouda⁵². Dat geldt ook voor 1588 ("Leenert Symon Ariens") 1589, 1590 en 1591, in welke jaren geen 80, maar 78 gulden betaald moest worden en het gaat om een hofstede groot zestien mergen⁵³. Over 1591 is sprake van verrekening in dat bedrag van 78 gulden, van een bijdrage van 18 gulden en zes stuivers voor de kosten van de nieuwe sluis (per mergen een gulden, tien stuivers en acht penningen). Vermeld wordt, dat het land wel zestien mergen groot is, maar slechts verongeld wordt voor twaalf mergen. Dit stuk land moet hetzelfde zijn als de hofstede met 14 mergen en uiterdijk die in 1564 door Symon Ariensen in Hekendorp wordt gehuurd van het Catrijnen convent². Leendert is in 1612, 1615, 1619 en 1623 gezworene van Hekendorp⁵⁴. Leenart Symonss, wonend Hekendorp, koopt op 14 mei 1626 een viertel land in Hekendorp, strekkende uit de stroom van de IJssel tot de halve sloot van de Ruigeweide toe⁵⁵. Op 3 augustus 1631 verklaart Leendert dat zijn zoon Symon na zijn dood Leenderts hofstede in vrije eigendom zal krijgen. Hij woont daar nu met Symon. De hofstede ligt in Hekendorp met huis, berg, schuur, potinge ende plantinge, alsmede drie viertelen land daar aan behorend, strekkende uit de halve IJssel tot de halve sloot van de Ruigeweitsche wech toe; vrij land, zonder opstal van rechten. Symon moet aan zijn zusters Cundertgen Leenderts en Geertgen Leenderts - voor hun derde part- elk uitkeren een bedrag van 2.400 carolus gulden. Dit om redenen Leendert

moverende ⁵⁶. In de acte van 9 juni 1640 wordt uitgelegd waarom: Symon heeft op ordre, verzoek en begeren van zijn vader enige jaren geleden grote onkosten gehad, zowel in het doen maken, repareren en stellen, als in het opwijnden en verhogen van de huizinge, hofstede, berg en schuren, die Symon van zijn vader -die er ook nog woont- in huur gebruikt en bewoont, zonder dat Leendert daar toe iets aan zijn zoon betaald of gerestitueerd heeft, behoudens één maal 200 carolus guldens. Symon moet aan zijn zusters Cundertgen en Geertgen nu elk 2.200 (i.p.v. 2.400) gulden betalen. Symon mag -ook later niet- iets in rekening brengen voor zijn werk aan de boerderij. Op 24 december 1644 wordt deze afspraak nog eens bevestigd ⁵⁷. Leendert Symonsz. Cool testeert op 24 november 1652. Notaris Hugo de Hoy begeeft zich naar Lenert Symons, wonende tot Symon Lenerts Cool, zijn zoon, in Hekendorp. Deze verklaart de acten van 9 juni 1640 en 24 december 1644 nog geldig. Verder zijn -ieder voor een derde- in de rest van zijn goederen erfgenamen zijn zoon Symon en zijn dochters Cundertgen en Geertge en -bij vooroverlijden- hun kinderen en descendenten in plaats van hun overleden “vader ende moederen”⁵⁸.

Op 27 maart 1654 compareren Symon Leenderts Coole, wonend Hekendorp, Pieter Claess van(der) Neut, als man en voogd van Cuyndertgen Leenderts, wonend Woerden en Geertie Leendertsdr., weduwe van Jan Leendertss Claren, wonend Hekendorp, allen kinderen en erfgenamen van zaliger Leendert Symonss Coolen, in zijn leven gewoond hebbende in Hekendorp ⁵⁹. Ze hebben met elkaar de boedel van Leendert geschift, gescheiden en gedeeld. Symon is ten lote gevallen een viertel land in Hekendorp. Geertie vier morgen vier hond land in Sluipwijk, alsmede zoveel gereede penningen als Symon heeft genoten of zijn land waard is. Pieter ontvangt enkele obligaties tot een hoogte als de anderen ontvangen hebben. De meubels e.d. zijn gelijkelijk verdeeld. Symon zal boven hetgeen hiervoren genoemd is, behouden de hofstede en woning met huis, bergen, schuren, potinge en beplantinge en drie viertelen land daaraan behorend, gezien het accoord van 9 juni 1640, dat is bevestigd op 24 december 1644. Ieder van de drie is volledig tevreden.

Kinderen:

1. SYMON LEENDERTSZ. COOL, volgt IIIa.
2. CUNDERTGEN LEENDERTSDR. COOL, volgt IIIb.
3. GEERTGE LEENDERTSDR. COOL, volgt IIIc.

IIIa. **SYMON LEENDERTSZ. COOL (COOLE)**, overl. Hekendorp ⁶⁰, begr. N.H.-kerk Oudewater op 7 november 1663 (graf 25 Sakrementskoor). Hij huwde 1^e ca. 1623 ^{60a} met **Maartgen (Meertgen, Merreten, Marrichgen) Adriaense (Aerrens) den Baes**, begr. N.H.-kerk Oudewater 21 september 1625, dochter van Arien Cornelisz. en Geertje Symonsdr. ^{60b}. Hij huwde 2e Oudewater 20 december 1626 (N.H.) met **Annetge Luytens**, j.d. in Papekop, overl. voor 20 december 1628, verm. dochter van Luyt Leulofs uit Diemerbroek ^{60c}. Hij huwde 3e Oudewater september/oktober 1630 (N.H.) ⁶¹ met **Barbara Aerts Verwey**, j.d. van Langeweyde, begr. N.H.-kerk Oudewater 9 december 1668 (graf 25 Sakrementskoor).

Symon is landbouwer in Hekendorp en schepen aldaar 1626, 1627, 1632, 1636, 1638, 1640, 1644, 1653, 1658, 1661, 1662 ⁶². Op 20 december 1628 doet Symon Leenarts Cooll, weduwnaar van Annichgen Luytensdr., een vaste en onverbreekelijke magescheid van de met Annichgen bezeten goederen t.b.v. Annichgen Symonsdr., onmondig nagelaten dochtertje van Annichgen, voor wie Anthonis Luytens, haar oom, als momboir optreedt ⁶³. Zij hebben huwelijksvoorwaarden gesloten op 25 november 1626, die worden nagekomen. Annichgen Symonsdr. zal behouden vier morgen land gelegen aan de noordzijde van Diemerbroek. Voorts “dardalve mergen eigen land in Diemerbroek, gemeender vore in de westerse tien mergen land van de hofstede van Roeloff Luytens”, alsmede de helft van een viertel land mede gelegen in Diemerbroek. Verder de kleren, het zilverwerk en een gouden ring van haar moeder. En een vordering van 400 gulden op Roeloff Luytens en een van 290 gulden op Anthonis Luytens. Het weeskind moet voldoen 100 gulden t.b.v. de armen, hetgeen, zo meldt de momboir, door Anneken Luytensdr. eerder was besproken. Symon moet het kind opvoeden, naar school laten gaan etc., waarvoor hij per jaar 100 gulden uit

het vruchtgebruik van de landerijen van zijn dochter ontvangt tot mondige dage of eerder huwelijk. De rest van de vruchten blijven bij het kind. Symon Leenderts Cooll, mede schepen van Hekendorp, koopt op 27 februari 1632 een mergen een hond land in Hekendorp, strekkende uit de Achterwetering ter halver sloot van de Ruigeweide toe. Oostwaartse belender is Leenart Symons⁶⁴. Symon testeert op 8 november 1636⁶⁵. Hij prelegateert aan zijn dochter Lijsbeth Symons, verwekt aan zijn eerste huisvrouw Marrichgen Aryens en aan zijn kinderen verwekt -en nog te verwekken- bij zijn huidige huisvrouw Barbara Aertsdr. elk 600 gulden. Universele erfgenamen zijn vervolgens, ieder voor een gelijk gedeelte, al die kinderen plus Annichgen Symonsdr., zijn dochter geteeld bij Annetgen Luytten, zijn tweede huisvrouw. Zijn dochter Annichgen wordt dus onderbedeeld. Dit om redenen die hem testateur daartoe "porren ende bewegen". Symon testeert wederom op 11 juli 1656, nu met zijn vrouw Barbara Aerts Verwey⁶⁶. De twee voorkinderen van Symon, nl. Elisabeth en Annitgen Symens Cool moeten, op basis van een op te stellen inventaris, als hij overlijdt 1/8 deel van de boedel krijgen, ieder 1/16. In de rest van zijn goederen benoemt hij zijn andere kinderen, zijnde Aert, Ghijsbert, Lourens, Pieter, zijn zoons en Marritgen en Jannitgen, zijn dochters. Van deze laatstgenoemde goederen zal zijn huisvrouw haar leven lang het vruchtgebruik houden. Wel zal ze aan Ghijsbert, Lourens, Pieter en Jannetge na zijn overlijden bij hun huwelijk of meerderjarigheid elk 3.000 gulden moeten geven. Marritgen (gehuwd) en Aert (nog ongehuwd) hadden dat al gehad. Barbara geeft Symon diens leven lang het vruchtgebruik over haar goederen. Ook hier de bepaling van de uit te keren 3.000 gulden Op 30 april 1654 komt het hierboven genoemde molenviertel van het kapittel ten Dom op Symon Lenarts Cool, bij dode van zijn vader Lenart Symons Cool, die het, aldus de acte, eerder was aanbestorven bij dode van diens broer Cornelis Symons Cool²⁴. Symon verkoopt op 4 maart 1661 een perceel eigen patrimoniaal wei- en hooiland gelegen in het kerfland onder Waarder, groot vierdalf morgen, voor een bedrag van 2.300 gulden aan Merrichgen Willems Verhoeff, weduwe van Maerten van Bersingen⁶⁷. In de kohieren van de 100e en 200e penning van 1667 resp. 1669 in Hekendorp zijn de erfgenamen van Symon Cool opgenomen met een belast vermogen van 12.000⁶⁸ en eveneens zo in 1674, waarin de verdeling plaatsvindt⁶⁰. Op 9 april 1645 wordt een dochttertje van Symon Leenderts uit Hekendorp en op 15 augustus 1645 een kind van Symon Leendertss uit Hekendorp begraven in Oudewater (Middelkerk).

Uit het eerste huwelijk:

1. ELISABETH SYMONS COOL, volgt IVa.

Uit het tweede huwelijk:

2. ANNETGEN SYMONS COOL, volgt IVb.

Uit het derde huwelijk:

3. MARRICHGEN SYMONS COOL, volgt IVc.
4. AERT SYMONS COOL, volgt IVd.
5. JANNETGEN SYMONS COOL, ged. Oudewater 6 april 1636 (N.H.), begr. als j.d. Oudewater 20 juni 1660 (graf 25 Sakrementskoor).
6. GIJSBERT SYMONS COOL, ged. Oudewater 24 januari 1638 (N.H.), ongehuwd overleden in Hekendorp, begr. Oudewater 29 juli 1673 (Sakrementskoor). Schepen van Hekendorp 1664, 1665, 1668 en 1669⁶⁹. In april 1674 wordt op verzoek van de erfgenamen van Cool zaliger, overleden in Hekendorp, tien en een half morgen land in Hekendorp met de helft van een huis, berg, schuur etc. daarop staande, strekkende van de IJsselstroom tot de Ruigeweidse Landscheiding toe "geestimeert, vermits tselve een gedeelte is heermoesigh ende vervolgens al bij de twee jaeren heeft onder water gestaen en(de) noch is staende, en(de) de hofstede vrij geraseert en(de) den bogart teenemael uyt en(de) tot niet gemaect" op 1.400 gulden⁷⁰.
7. LAURENS (LOURENS) SYMONS COOL, volgt IVe.
8. GEERTGEN, ged. Oudewater 4 september 1643 (N.H.), tweeling, overl. voor 11 juli 1656.
9. PIETER SYMONS COOL, ged. Oudewater 4 september 1643 (N.H.), tweeling, overl. na 12 augustus 1693⁷¹. Schepen en heemraad van Hekendorp in 1674, 1675, 1680 en 1681

^{71a}. Pieter Symons Cool compareert op 25 oktober 1684 als een van de ingezetenen van Goejanverwellesluis en de polder Groot Hekendorp ⁷². Het betreft het al dan niet gecombineerd schepen en heemraad kunnen zijn.

IVa. **ELISABETH SYMONS COOL**, begr. N.H.-kerk Oudewater 10 mei 1678 (graf 26 Sakrementskoor). Zij huwde Oudewater 21 mei 1645 (N.H.) met **Gerrit Willemsz. (van) Rietvelt**, bij huw. j.m. uit Benschop, begr. N.H.-kerk Oudewater 10 september 1670 (graf 26 Sakrementskoor), zoon van Willem Anthonisz. van Rietvelt en Aaltje Jansdr. (van) Groeneveld. In de lijst met N.H.-lidmaten Oudewater d.d. 15 april 1656 komen zij voor, wonend -vanaf de Hattebruch van de Oude steech af richting Euwerick straet- aan de Slinckerzijde (linkerzijde) ⁷³. Vier dagen voordat Gerrit voor begraven wordt aangegeven testeren hij en zijn vrouw ⁷⁴. Gerrit Willems Rietvelt is schepen, raad en vroedschap van Oudewater. Gerrit en Elisabeth zijn burger en burgeres van Oudewater. Hij is ziekelijk te bedde liggende. Ze benoemen elkaar tot voogd over de na te laten minderjarige kinderen. Als Elisabeth hertrouwt zal zij een mede voogd uit zijn vrienden aanwijzen. De langstlevende heeft de lijftocht over alle goederen tot de jongste van hun kinderen 25 jaar is (of eerder gehuwd). Op 7 mei 1646, 25 augustus 1647 en 18 maart 1649 worden kinderen van Gerrit Willems Rietveld begraven in het graf waarin ook hun grootmoeder Merreten Aerrens den Baes begraven is. Het kind dat op 18 maart 1649 begraven is heet Marya, blijkens het ontvangstenboek voor begraven. Op 22 juni 1659 en 18 juni 1660 worden kinderen van Gerrit Willems Rietvelt begraven in graf 26 van het Sakrementskoor. Gerrit Rietvelts weduwe wordt in 1674 in Oudewater, in het Leeuweringer vierendeel, over *f* 7.000 aangeslagen in de personele heffing ^{74a}.

Uit dit huwelijk:

1. MARRICHJE (RIETVELD), ged. Oudewater 26 april 1647 (N.H.).
2. MARIA (RIETVELT), ged. Oudewater 26 juni 1650 (N.H.).
3. MARIA RIETVELT, ged. Oudewater 29 december 1651 (N.H.), overl. Na 26 oktober 1691. Zij huwde Oudewater augustus/september 1675 (N.H.) met Willem Versluis, bij huw. j.m. van Oudewater, later schout in die stad, overl. Na 12 augustus 1693 ⁷¹.
4. AELTJE (RIETVELT), ged. Oudewater 3 oktober 1654 (N.H.).
5. WILLEMIJNGE RIETVELT, ged. Oudewater 23 augustus 1656 (N.H.), begr. Oudewater 10 september 1699 (graf 26 Sakrementskoor; impost *f* 3,- d.d. 9 september 1699). Zij huwde Jan Jacobse Rapenburg.
6. PIETERTGE (RIETVELT), ged. Oudewater 29 november 1658 (N.H.).
7. LEENART (RIETVELT), ged. Oudewater 2 februari 1659 (N.H.). (NB. De datum valt moeilijk te rijmen met nr. 6.)
8. AELTGEN (RIETVELT), ged. Oudewater 17 mei 1660 (N.H.).
9. LEENARDT (RIETVELT), ged. Oudewater 24 september 1661 (N.H.).
10. SYMEN GERRITSZ. van RIETVELT, ged. Oudewater 12 september 1664 (N.H.), overl. na 12 augustus 1693 ⁷¹. Hij verkoopt op 26 oktober 1691 een $\frac{1}{10}$ deel van een hofstede in Benschop aan Willem Versluis, gehuwd Maria van Rietveld. Symen woont dan op het Swanendijkland onder Rotterdam. Op 27 juli 1692 wordt dit land -totaal $\frac{1}{4}$ en $\frac{1}{5}$ deel- door Jacob van Rietveld, wonend Lopik en Willem Versluys, schout van Oudewater, gehuwd met Maria van Rietveld, verkocht aan Baligje Willemsdr. van Rietvelt, weduwe van Leendert Jansz. Klaren ⁷⁵.
11. WILLEM (RIETVELT), ged. Oudewater 4 november 1665 (N.H.), overl. na 12 augustus 1693 ⁷¹.
12. AELTGEN (RIETVELT), ged. Oudewater 12 april 1667 (N.H.), overl. na 12 augustus 1693 ⁷¹.

IVb. **ANNETGEN SYMONS COOL**, ged. Oudewater 12 mei 1628 (N.H.), overl. voor 18 november 1675. Zij huwde Oudewater 1 juli 1648 (N.H.) met **Jan Pieters Versloot**, bij huw. j.m. wonend Haastrecht, later schepen en burgemeester van Haastrecht, overl. na 18 november 1675.

Ze testeren, wonend Boven Haastrecht, op 26 september 1649⁷⁶. Annitgen Symens is "bevruucht gaende van kinde". Als zij geen kinderen nalaten benoemen zij elkaar tot universeel erfgenaam van alle roerende en onroerende goederen die in Holland zijn gelegen. Vader Symon Leenderts Cool (of bij zijn vooroverlijden zijn descendenten) is in dat geval de erfgenaam van het onroerend goed van Annitje dat in Utrecht is gelegen. En de zusters van Jan erven, als hij eerst overlijdt, 2/5 part in een hofstede, huis, berg, schuur en tien morgen land in Boven-Haastrecht, strekkende voor uit de IJssel tot de Polsbroeker landscheiding toe. Als er wel kinderen zijn, zijn die universeel erfgenaam van de eerststervende. Jan Pieters Versloot is op 21 juni 1663 testamentaire voogd over Marritie Jans en op 22 januari 1674, samen met Emond Pieterse, voogd over de onmondige kinderen van Annichien Teunis en Arien Emond⁷⁷.

Uit dit huwelijk:

1. PIETER JANS VERSLOOT. Op 18 november 1675 compareerde Pieter Jans Versloot, jongman, wonend Boven Haastrecht, zoon van Jan Pieters Versloot en de overleden Annetie Symons Cool, die, samen met zijn onmondige broers, mede erfgenaam is van de in Hekendorp overleden Gijsbert Symons Cool. Vader Jan Pieters Versloot wordt gemachtigd om inzake de erfenis van Gijsbert Cool te compareren met Elisabeth Symons Cool, Aert Cool en de weduwe en testamentaire voogdesse over de kinderen verwekt bij Laurens Cool ter eenre en Pieter Symons Cool ter andere zijde. Mondeling was reeds over de scheiding en schifting besloten. Pieter Symons Cool zal al de goederen van Gijsbert Cool behouden⁷⁸. Op 12 augustus 1693 compareert Pieter als erfgenaam van zijn neef Dirck Cool⁷¹.
2. CORNELIS VERSLOOT, woont Haastrecht op 12 augustus 1693⁷¹.
3. WOUTER VERSLOOT, erfgenaam op 12 augustus 1693⁷¹.
4. LEENDERT VERSLOOT, erfgenaam op 12 augustus 1693⁷¹.
5. JAN VERSLOOT, erfgenaam op 12 augustus 1693⁷¹.
6. SYMON VERSLOOT, erfgenaam op 12 augustus 1693⁷¹.

IVc. **MARRICHGEN SYMONS COOL**, bij huw. j.d. wonend Hekendorp, begr. Oudewater 28 maart 1657 (graf 25 Sakrementskoor). Zij huwde Oudewater 23 juni 1655 (N.H.) met **Wouter Dircksen Versloot**, bij huw. j.m. wonend Hekendorp, zoon van Dirck Woutersen Versloot en Beelitgen Geerlofsdr. Claren Wouter Versloot is schepen en heemraad van Hekendorp in 1657, 1665, 1675, 1678, 1679 en 1684⁷⁹. Belichgen Geerlofsdr., weduwe van Dirck Wouters Versloot, wonende Hekendorp, verdeelt in 1629 de goederen tussen haar en haar zoon Wouter Dircks, verwijzend naar hun testament van 31 december 1627 (niet aanwezig in het desbetreffend notarieel inv. nr.). Voor Wouter treden op Pieter Wouters Versloot, gerechte bloedvoogd en Wouter Ariens en Jan Leenarts als geordonneerde voogden. Aan Wouter worden toebedeeld een vijfde part van 10 morgen land met huis, barg en schuur in het Land van Stein, een vijfde part van vier morgen in Oukoop, zoals die aanbestorven waren door Wouter Dircks en Aeltgen Jansdr., vader en moeder van Dirck Wouters, beiden zaliger, en nog een morgen in de Langeweide in een stuk van vier morgen die Wouter Dircks en zijn huisvrouw aan Dirck Wouters ten huwelijk gegeven hadden⁸⁰. Belichgen behoudt vier morgen met huis, berg, schuur etc. in Hekendorp, waar ze thans woont, alsmede de koeien, paarden, inboedel etc. Verder zal zij haar zoon opvoeden etc., waartegenover zij het vruchtgebruik over zijn landerijen behoudt tot mondige dagen of eerder huwelijk.

Huwelijkse voorwaarden in Gouda d.d. 5 juni 1655⁸¹. Wouter, meerderjarige jongman, wordt vergezeld door zijn moeder Belichgen Geerlofs, weduwe van Willem Andriess van der Hede⁸². Marritgen (ze tekent "Marya"), minderjarige dochter, door haar vader Symen Leendertss Cool en Barbertgen Aerts, haar moeder. Wouter brengt 3.000 gulden in. Marritgen, boven een eerlijke uitzetting, eenzelfde bedrag. Als hij zonder kinderen overlijdt krijgt Marritgen 2.000 gulden uit zijn na te laten boedel. Hij ontvangt 500 gulden als zij als eerste sterft zonder kinderen. Wouter en Marrichgen Symonsdr. testeren op 27 februari 1657⁸³. Ze wonen Hekendorp. Wouter is gezond; Marrichjen is ziek te bedde liggend. Ze benoemen de langstlevende tot universele

voogd over de na te laten minderjarige kinderen. Die moet naast hem of haar een voogd uit de bloedde van de eerstoverledene aanwijzen. Als Wouter de langstlevende is, is dat haar vader Symon Leendertss Cool, en bij diens aflijvigheid een van de naaste bloedde van Marrichje. En als Marrichje de langstlevende is, de naaste van bloedde van Wouter. Hij ondertr. 2e op 12 oktober 1664 te Montfoort als wed. van Marrichgen met Claesie Pieters, van Lakerveld en wonend Hekendorp (huw. voorw. 4 oktober 1664⁸⁴) en huwde 3e Waarder 6 mei 1674 met Marige Barte Rietvelt, weduwe van Claes Willemse Stolwijk, van Waarder, mede wonend Hekendorp. Blijkens de acte van 18 november 1675, hierboven genoemd bij Pieter Jans Versloot, waren er op dat moment geen nakomelingen van Marrichgen Symons Cool in leven.

Uit dit huwelijk:

1. GEERTRUY (VERSLOOT), ged. Oudewater 14 april 1656 (N.H.). Waarschijnlijk is zij dezelfde als het kind van Wouter Dircksen dat op 27 mei 1657 wordt begraven op het Sakrementskoor in het graf van Symon Leenderts Kool.

IVd. **AERT SYMONS COOL**, ged. Oudewater 22 januari 1634 (N.H.), begr. Amsterdam 14 december 1675 (Oude Zijds kapel, nr. 228; f 8,-); hij woont dan op de Tesselse Kaey. Hij ondertr. 1e Amsterdam 18 januari 1659 (N.H.) met **Weyntje Vrijburgh**, bij huw. wonend Alkmaar, begr. Amsterdam 18 augustus 1671 (Oude Zijds kapel, nr. 228; f 8,-). Hij ondertr. 2e Amsterdam 10 december 1672 (N.H.) met **Anna Boxhoorn**, weduwe van kapitein te water Jan van Amstel. Anna is afkomstig van Eindhoven en geboren ca. 1643 (24 jaar bij haar eerdere ondertrouw op 29 januari 1667) en woont bij haar huwelijk met Aert op de Keizersgracht. Op 12 april 1685 ondertr. Anna in Amsterdam (N.H.) als weduwe van Aert Kool met Cornelis Darvall, wed. van Catarina Elisabeth van der Voort.

Aert is bij zijn eerste huwelijk kruidenier, van Hekendorp, 25 jaar oud, wonend Nieuwerbrug en bij zijn tweede huwelijk koopman, wonend aan de Polskaey. Bij de ondertrouwintekening van zijn tweede huwelijk wordt aangegeven dat hij op 22 december 1672 de weeskamer voldaan heeft. Op 11 juli 1658 heeft Aert Cool, van Oudewater, kruidenier, zijn poortereed in Amsterdam gedaan⁸⁵. Op 8 februari 1667 wordt er een kind van Aert Kool begraven in de Nieuwe Kerk (komt van de Tesselse Kaey; f 4,-). Aert Cool, koopman te Amsterdam, krijgt op 4 oktober 1664 (kapittelbrief 5 september 1664) het hierboven genoemde molenviertel in eeuwige erfpacht²⁴. Vermeld wordt dat het hem is aangekomen bij dode van zijn vader Symon Leenderts Cool, die het was aanbestorven van diens vader Lenart Symons Cool. In 1671 en 1672 procederen Leendert Jans Klare, Simon Jans Klare, Lijsbeth Jans Klare, gehuwd met Cornelis Gijsen van der Neut en Dirck Pieters Swartendijk, tesamen voor 2/3 erfgenaam van Gijsbert Simons Cool voor het Hof van Holland contra Aert Simons Cool, koopman tot Amsterdam, erfgenaam voor 1/3 part. Het betreft een viertel land van Gijsbert Simons Cool (hier met achternaam genoemd) in het Land van Stein⁸⁶.

Uit het eerste huwelijk:

1. JAN (COOL), ged. Amsterdam 14 januari 1660 (Rem.), begr. Amsterdam 7 juni 1660 (Nieuwe Kerk; een kind van Aert Kool, bij de Sparendammerbrug; 5-6-0).
2. MARIA (COOL), ged. Amsterdam 2 oktober 1661 (N.H., Nieuwe Kerk; get. Symen Cool en Anna van Hoorn).
3. JACOB (COOL), ged. Amsterdam 29 augustus 1662 (N.H., Nieuwe Kerk; get. Dirk Vrijburgh, Anna van Hoorn en Pietertje Stevens).
4. SYMEN COOL, ged. Amsterdam 20 juli 1663 (N.H., Oude Kerk; get. Lourens Cool en Meysie van Gent). Op 23 juni 1679 (en nagenoeg dezelfde tekst in acte d.d. 9 november 1679) krijgt Symon het molenviertel in eeuwige erfpacht, dat hem is aanbestorven bij dode van Aert Symons Cool. Voor hem treedt op Pieter Cool, die hiertoe was gemachtigd door Hendricus Kieft, bedienaar des Goddelijken woorts in Amsterdam en Dirck Paater, zijn momboirs en voogden²⁴.
5. ANNA (COOL), ged. Amsterdam 4 februari 1667 (N.H., Nieuwe Kerk; get. Meysje van Gent en Maria Vrijburgh).

6. DIRK (COOL), ged. Amsterdam 20 januari 1669 (N.H., Nieuwe Kerk; get. Pieter Vrijburg, Maria Vrijburg en Pietertje Stevens).
7. DIRCK COOL, ged. Amsterdam 18 mei 1670 (N.H., Oude Zijds kapel; get. Marya Vrijburgh en Joan Voordy), overl. voor 12 augustus 1693 ⁷¹. Op 18 oktober 1695 komt het hierboven genoemde molenviertel op het Oudemannenhuis in Gouda, via een vrijwillig afstand doen door de heren Willem Versluis en Cornelis van der Meer, notarissen, als gemachtigden van de erfgenamen ab intestato van de heer Dirck Cool zaliger. Zoals het land laatst bij Pieter Cool en daartevoren bij den heere Dirck Cool zaliger van ouds in erfpacht houdende is ²⁴. Met Dirck Cool sterft de tak van Aert Symons Cool uit; zijn erfgenamen van vaderszijde zijn diens oom Pieter Symons Cool en kinderen van zijn oom Laurens en tantes Elisabeth en Annetgen Cool ⁷¹.

Uit het tweede huwelijk:

8. ANNA MARYA (COOL), ged. Amsterdam 1 april 1674 (N.H., Oude Zijds kapel; get. dominee Hendricus Kieft en de weduwe van Jan Voordy).
9. ANNA MARIA (COOL), ged. Amsterdam 16 oktober 1675 (N.H., Nieuwe Kerk; get. de heer Cornelis Tromp en Margrita van Raaphorst).

IVe. **LAURENS SYMONS COOL**, ged. Oudewater 25 maart 1640 (N.H.), overl. voor 18 november 1675. Hij ondertr. Amsterdam 21 april 1663 (N.H.) met **Meynsje (Mensje) van Gent**, van Enkhuizen en aldaar woonachtig, geassisteerd met haar moeder Anna van Gent. Bij huwelijk was Laurens 23 jaar oud, van Hekendorp, kruidenier, wonend Voorburgswal. Op 13 februari 1664 doet Lourens Cool, van Oudewater, kruidenier, zijn poortereed in Amsterdam ⁸⁷. Op 12 augustus 1693 zijn de zonen Symon en Laurens, naast hun oom Pieter Symons Cool, nog de enige mannelijke naamgevers Cool ⁷¹.

Uit dit huwelijk:

1. ANNA (COOL), ged. Amsterdam 19 februari 1664 (N.H., Nieuwe Kerk; get. Aart Cool en Anna van Gent).
2. SYMEN COOL, ged. Amsterdam 25 augustus 1665 (N.H., Nieuwe Kerk; get. Aart Cool en Waitje van Gent). Verblijft op 12 augustus 1693 in Oost-Indië ⁷¹.
3. ANNA COOL, ged. Amsterdam 22 maart 1668 (N.H., Oude Kerk; get. Anna van Gendt), meerderjarige dochter op 12 augustus 1693 ⁷¹.
4. LAURENS COOL, minderjarig op 12 augustus 1693 ⁷¹.

IIIb. **CUNDERTGEN LEENDERTSDR. COOL**, overl. tussen 28 februari 1669 en 1674 ⁸⁸. Zij huwde 1e Oudewater 20 mei 1620 (N.H.) als j.d. van Hekendorp met **Pieter Dircksen**, bij huwelijk jonggezel van Waarder. Zij huwde 2e ca. 1627 met **Pieter Claess van der Neut**, overl. tussen 28 februari 1669 en 1674 ⁸⁸. Pieter Dircks, wonend op het Westeinde van Waarder, krijgt een aanslag over 3.000 gulden in de kohieren van de 200e en 500e penning in resp. 1622 en 1625 en over 2.000 gulden in de 1000e penning 1626. Pieter Claess van der Neudt komt "als succedeur in plaetse van za: Pieter Dirckss" met 2.000 gulden voor in de vermogenskohieren 1627 en 1635, alsmede in het haardstedegeld 1627. Vervolgens -zonder toevoeging van het "succedeur" zijn- met 1.000 gulden in het kohier 1638 en in het haardstedegeld 1637. In het kohier 1646 staat: "Pieter Claess van der Neudt heeft over jaer ende dach ende alsnoch zijn domic(i)lium gehouden binnen Woerden, ende dienvolgens aldaer tauxabel, dient voor memorie". In het verpondingskohier 1638 over het Westeinde van Waarder komt Pieter Claess van der Neudt voor met 34 morgen. Hij is daarmee de hoogst aangeslagene ^{88a}.

Op 12 juni 1633 dragen Pieter Claes van der Neut, als man en voogd over Cundertgen Leenartsdr. voor de ene gerechte helft en Willem Heyndricks Loy als rechte bestorven bloedvoogd en Pieter Willems de Jonge Besten, als wettelijk gestelde voogd over Dirck Pieters, nagelaten weeskind van zaliger Pieter Dircks, geprocreëerd bij Cundertgen Leenarts, voor de andere gerechte helft, aan Symon Leenderts Cool over, de eigendom van acht hond land, zijnde een derde part van een viertel van vier morgen, waarvan Symon de andere twee derde delen reeds competeert, gelegen in

Hekendorp, strekkende uit de stroom van de IJssel ten halver sloot van de Ruigeweide toe ⁸⁹. Op 24 november 1633 verklaart Pieter Claes van der Neut, wonende te Waarder, een losrente schuldig te zijn aan Ghijsbert Simonss, oom van zijn huisvrouw, wonend in het Lande van Stein ⁹⁰. Op 16 december 1642 verschenen voor schout en schepenen van Waarder, Dirck Pieterss Swertendijck, gehuwelijkte en mitsdien voljarige zoon van Pieter Dirckss zaliger en Kundertjen Leendertsdr., geassisteerd met Willem Heyndricks Looyen (gewezen bloedvoogd van vaders zijde) en de geordonneerde voogd Pieter Willems Besten. Dirck verzocht zijn goederen zelf te mogen administreren. Hem zijn door de schout en weesmeesters zijn stukken, brieven en munimenten gegeven, die in de weeskist berustten. Hij bedankt de voogden, schout en weesmeesters voor hun moeiten ⁹¹.

Cundertgen Leenderts en Pieter Claes van der Neut, wonende te Waarder, testeren op 9 juni 1644 ⁹². Als Cundertje eerst overlijdt zal Pieter een bedrag van 2.000 gulden vooruit trekken; zij had haar zoon nl. eerder zodanig bedrag gegeven. Hun landen zullen als volgt worden verdeeld: Aan haar zijde haar portie van de hofstede in Waarder met 25 morgen land met huis, berg, schuur, bepotinge en beplantinge. Aan zijn zijde 12 morgen min een half hond lant liggende aan de noordzijde van Bodegraven, 5 morgen met een hond land liggende in de Weipoort tot Bodegraven en 11 hond land in't dorp van Waarder. Zij, wonend te Woerden, testeren wederom op 1 juli 1652 ⁹³. Als Cundertje eerst overlijdt zal Pieter 2.800 gulden vooruit trekken, overeenkomend met hetgeen zij aan haar voorzoon Dirck Pietersz. Swartendijck, zoon van wijlen haar man Pieter Dircksz, had gegeven als huwelijksgift nl. 2.000 gulden en 800 gulden aan juwelen e.d. Als hij eerst overlijdt moeten zijn erfgenamen dit bedrag ontvangen. De landen worden toebedeeld zoals in het testament van 9 juni 1644. In de hofstede met 25 morgen in Waarder blijken 8 morgen min 225 roeden reeds aan.

Cundertjens voorzoon te competeren. Al het overige moet half bij half worden verdeeld. In hun codicil van 22 augustus 1661 houden zij, burger en burgeres van Woerden, hun testament uit 1652 geheel van waarde. Pieter, oud-kameraar van het Groot Waterschap Woerden, vermaakt in het codicil 600 gulden aan de arme diaconie van de gereformeerde kerk in Woerden en 200 gulden aan de "cappelle ofte school" aan de Nieuwerbrugge. Cundertgen Leenderts vermaakt 200 gulden aan genoemde diaconie, 200 gulden aan de gereformeerde kerk voor onderhoud, alsmede 200 gulden aan het arme gasthuis in Woerden ⁹⁴. Op 28 februari 1669 maken Pieter en Cundertgen wederom een codicil, waarbij het eerdere testament en codicil intact blijven. Aan Dirck Pieterss Swartendijck, Cundertgen Leenderts enige zoon, wordt aanvullend negen morgen land in het Westeinde van Waarder toebedeeld en aan de erfgenamen van Pieter vierdalve mergen gelegen op Broekvelt bij Bodegraven. Verder bepaalt Pieter, gezien het grote aantal van zijn erfgenamen en om te bezorgen de "meeste ruste ende enigheid" op de scheiding van zijn na te laten goederen, dat slechts enkelen zich met de boedelscheiding mogen bemoeien nl. zijn broer Jan Claess van der Neut, alsmede Wouter Dirckss van der Neut, Dirck Willems van der Neut en Gijsbert Jans Vermij, welke laatste drie de vrijheid krijgen om nog een andere persoon voor hun staak (familietak) aan te wijzen ⁹⁵.

Uit het eerste huwelijk:

1. DIRCK PIETERSZ. SWARTENDIJCK, volgt IVf.

IVf. **DIRCK PIETERSZ. SWARTENDIJCK**, geb. ca. 1621. Hij huwde 1e voor 16 december 1642 met **Geertgen Cornelisdr. de Valck**, overl. na 6 februari 1655, dochter van Cornelis Nicolaasz. de Valck en Metjen (Matjen) Alberts van Wieringen. Hij huwde 2e Woerden (gerecht) 9 september 1674 als kameraar van het Groot Waterschap van Woerden met **Maria Gijsberts de With**, beiden wonend Woerden, dochter van Gijsbert Huybertss de With ⁹⁶. Dirck Pieterss Swartendijck, oud-heemraad van het Groot Waterschap van Woerden verhuurt op 8 februari 1651 zijn pannbakkerij en tichelerij gelegen op Honthorst onder de poorterie van Woerden, met nog twee woonhuisjes staande op de kant van de Vletsloot aan de oostzijde van de pannbakkerij, aan Cornelis Jans Plompert ⁹⁷. Hij is hoogheemraad van het Groot Waterschap Woerden 1665-

1666 en 1672-1673⁹⁸. Hij treedt in de periode 1653-1665 enkele malen op namens Cornelis Nicolaasz. Valk, zijn schoonvader, inzake diens leen in Woerden van Hofstede De Haar⁹⁹.

Dirck Swartendijck en zijn vrouw Geertruyt Valck, alsmede Cornelis Claes Valck, oud-kameraar van het Groot Waterschap Woerden, met zijn huisvrouw Metgen Alberts van Wieringen, zijn mede comparanten bij de op 6 februari 1655 gereed gekomen inventaris van de boedel van Aert Janss Rijneveltshorn, oud-kameraar van voornoemd waterschap en regerend weesmeester in Woerden, en diens (kinderloos) overleden vrouw Annichgen Albertsdr. van Wieringen, zuster van Metgen¹⁰⁰. In zijn testament van 12 maart 1673 wijst Dirck Swartendijck, weduwnaar, wonend in Woerden, tot zijn universele erfgenamen aan zijn drie zonen Pieter Swartendijck, Albertus Swartendijck en Leonard Swartendijck. Pieter wordt voogd¹⁰¹. Dirck wordt in het vermogenskohier over 1674 aangeslagen voor f 10.000 en nog eens f 4.000 voor de boedel van zijn moeder⁸⁸. De gevolgen van het rampjaar 1672 zijn ook hier merkbaar, aangezien hierbij wordt opgetekend: Al zijn woonhuizen met zijn pannebakkerijen in de voorstad zijn tot de grond toe afgebrand, ook zijn woning en hofstede in Breeveld en bestaan nu zijn verdere goederen in landerijen, welke alle onder water staan, waarvan de molens verbrand zijn.

Mr. Pieter Swartendijck stelt zich op 15 maart 1675 borg voor zijn vader Dirck Swartendijck, nagelaten weduwnaar van Geertruyt Cornelisdochter de Valck, voor een bedrag van 3.358 gulden, drie stuivers en acht penningen t.b.v. Jan Theunissen, wonend tot Gouda¹⁰².

Op 10 mei 1677 compareren Dirck Swartendijck, hoogheemraad van de Lande en Groot Waterschap van Woerden, voor hemzelf en zich sterk makende voor zijn zoon Pieter, alsmede procuratie hebbende van Aelbert Swartendijck en voorts Leendert Swartendijck voor zich zelf, tesamen wettige eigenaars van twee losrentebrieven, de een van 1.000 gulden d.d. 7 februari 1641 gefoliëerd 4682 t.n.v. Leendert Symonss en de ander van 600 gulden d.d. 4 mei 1645 gefoliëerd 5524 t.n.v. Pieter Claes van der Neut, beiden t.l.v. het gemeene land, comptoir Gouda. Ze machtigen Pieter de Lange, medicine doctor in Gouda, deze te verkopen¹⁰³.

Op 16 juli 1679 machtigde Dirck Swartendijck Martijn Deym, procureur voor de Hoven van justitie in Holland, om voor het Hof van Holland namens hem op te treden tegen Jan Vermey¹⁰⁴. In de 200e penning 1679 wordt Dirck Swartendijck met f 82,- aangeslagen^{104a}. Maria de Wit wordt, met de overschrijving uit Rotterdam, voor f 60,- aangeslagen^{104a}. Op 8 maart 1680 machtigden Dirck Swartendijck, burger van Woerden, en mr. Pieter Swartendijck, advocaat voor het Hof van Holland en wonend in 's-Gravenhage, voor henzelf en optredend namens de verdere erfgenamen van Geertgen Cornelis de Valck en Cundertgen Leenders Cool, weduwe van Pieter Claess van der Neut, der comparanten huisvrouw, moeder ende grootmoeder paternel respectieve, de eerder genoemde Maarten Deym, procureur, in de zaak voor het Hof van Holland tegen Maarten Ariens Blonck, huisman, wonende Waarder¹⁰⁵.

Dirck Swartendijck testeert op 5 november 1681, waarbij hij zijn huisvrouw Maria Gijsbrechts de Wit zal laten genieten hetgeen aan haar in hun huwelijks voorwaarden van 24 augustus 1674 is gemaakt¹⁰⁶. Zoon Albert wordt de keuze gelaten tussen het vruchtgebruik van 1/3 van al zijn overige goederen, danwel de zuivere legitieme portie hem naar scherpheid van rechten toekomend. Enig erfgenaam is zijn zoon mr. Pieter Swartendijck en bij diens vooroverlijden, zijn kinderen. Op 23 september 1693 testeren Dirk, oud-kameraar 'slands ende Groot Waterschap van Woerden en Maria de Wit¹⁰⁷. Er is een lijst met goederen van Dirk, dat naar zijn erven gaat, een lijst van Maria idem en een lijst met gemene goederen. Dirk heeft o.a. een boerderij met 24 morgen op Breeveld onder Woerden, land in Kattenbroek en op het Oudeland onder Woerden, diverse huizen in Woerden, een erfje op het kerkhof in Woerden en enkele graven in de kerk aldaar. Maria heeft een aantal obligaties (totaal 8.300 gulden), een huis in Woerden en land op het Oudeland en op het Middelland bij Woerden. Voorts heeft zij in de winkel van lakenen, saaijen alsmede in de olieslagerij, en hetgeen hier verder toe behoort, uit haar kapitaal 6.500 ingelegd, welke haar daaruit weer competeert. Inzake kleren, goud, zilver etc. hebben ze een door beiden ondertekend staatje gemaakt, waarin staat wie wat krijgt. De lijst met goederen die in het gemeen zijn bevat o.a. de bovengenoemde pannbakkerij met negen huizen en wat land daarbij, een huis aan de Visbrug, land in 's-Gravensloot, op het Oudeland en op de Neslanden. Voorts

enkele obligaties en 500 gulden lijfrente ten lijve van Dirck Swartendijck en Huybert de With en hetgeen de winkel meer waard is dan 6.500 gulden. De langstlevende krijgt het vruchtgebruik van de pannbakkerij, negen huizen en het land daarbij. Ze legateren te samen de lijfrenten van 500 gulden staande ten lijve van Dirk Swartendijck, zoon van mr. Pieter Swartendijck en Huybert de With, zoon van Lucas de With, aan die Dirk en Huybert. Dirk laat als volgt erven: Leendert Swartendijck, zoon van zijn overleden zoon Aelbert Swartendijck, krijgt de hofstede met 18 en nog 6 morgen land in Breeveld. Daar moet hij zich mee vergenoegen. Engeltje van Wieringen krijgt de helft van de pannbakkerij, de negen huizen en het land daarbij.

Universele erfgenamen zijn de vier kinderen van zijn overleden zoon mr. Pieter van Wieringen verwekt bij Engeltje. Maria de With benoemt tot haar universele erfgenaam haar neef Gijsbert Lucassen de With¹⁰⁸ onder de plicht van legaten aan diens broers Abraham, Johannes en Huybert, de kinderen van Catharina de With verwekt bij Gijsbertus Griffioen¹⁰⁹ en aan Geertruyt de With, huisvrouw van mr. Gijsbert Costerus en Geertruyt Swartendijck, dochter van mr. Pieter Swartendijck. Dirk verkoopt op 26 november 1694 25 morgen gelegen op het Westeinde van Waarder voor 3.400 gulden aan Gerrit Hagens Hoogendoorn¹¹⁰.

Uit het eerste huwelijk:

1. PIETER SWARTENDIJK, volgt Va.
2. ALBERTUS (AELBERT) SWARTENDIJK, volgt Vb.
3. LEONARD SWARTENDIJK, overl. tussen 10 mei 1677 en 5 november 1681; geen nakomelingen. Op 22 maart 1677 compareert Leendert Swartendijck, burger en inwoner van Woerden, die verklaart, dat hem op 15 maart 1677, op grond van het positieve advies van de burgermeesters en regeerders van Woerden, door de Staten van Holland en West-Friesland een meerderjarigheidsverklaring gegeven is (brieven van Venia Aetatis). Hem was door zijn vader en zijn broeder Pieter verzocht acte van decharge te verlenen inzake hun toezicht en directie over hem, Leendert, en zijn goederen¹¹¹. Dat doet Leendert, ook uit een “innerlijke beweging des hertes” en door een “ongeveinsde drift van schuldige dankbaarheid”. Het betreft de goederen die hem zijn aangekomen van zijn moeder Geertruyt Cornelis de Valck en grootmoeder maternel Matgen Alberts van Wieringen. Zij hebben zeer goed bewind gevoerd; er is geen schijn van onbetamelijkheid in hun bewind en directie geweest. Er is voor hem geen reden tot misnoegen. Hij accepteert ook alle rekeningen e.d. die zijn vader en broer hebben gedaan van de voornoemde erfenissen, tot op 30 augustus 1676. Hij bedankt dan ook zijn vader en broeder voor alle door hen verleende diensten en “onverdiende goeddadigheden” aan hem, comparant, bewezen. Hij verzoekt hen ook te continueren in het voeren van de administratie van zijn goederen. Hij, comparant, wijst alleen af de scheiding die op 28 maart 1676 tussen hem, comparant, zijn vader en zijn twee broers Pieter en Albert Swartendijck, abusievelijk is gedaan betreffende de goederen, die zijn grootmoeder maternel heeft nagelaten en mitsdien ook op 30 augustus 1676 wederom is vernietigd, maar welke voorsegde abusievelijk gemaakte scheidingsdeed, desniettegenstaande vanwege den voornoemde Albert Swartendijck als behoorlijk ende deugdelijk bij de formele instantie werd gesustineerd. Het enige wat nog geldt uit die scheiding betreft de overgifte van een pannbakkerij, gelegen op het Oude Land, die hij volledig probeert. Copie van deze acte gaat naar zijn “eerwaarden en lieven vader” Dirck Swartendijck en naar zijn “beminden ende genegenen broeder” mr. Pieter Swartendijck. De -ook voor die tijd- uitgebreidheid van de dankbetuiging houdt ongetwijfeld verband met de kwestie rondom broer Aalbert (zie Vb).

Va. **PIETER SWARTENDIJK**, geb. ca. 1643 (26 jaar bij ondertrouw), overl. tussen 31 mei en 26 november 1685. Advocaat voor de beide Hoven van Justitie in Holland. Notaris in Woerden 1684-1685 (laatste acte 31 mei 1685). Hij ondertr. Amsterdam 7 juni 1669 (pui stadhuis) met **Engeltje Gijsbregts van Wieringen**, ged. Amsterdam 22 maart 1644 (Rem.), overl. Rotterdam, begr. Woerden (impost ald. 8 mei 1708 f 15,-), dochter van Gijsbert Pieters van Wieringen en Geertruyd Jans Bisschop¹¹².

Op 24 mei 1669 sluiten Pieter en Engeltje huwelijkse voorwaarden ¹¹³. Zijn vader Dirck Swartendijck en haar moeder Geertruyd Bisschop, weduwe van Gijsbert van Wieringen, assisteren. Als er geen kinderen zijn, zal Engeltje uit zijn bruidegoms boedel f 3.000,- ontvangen. Hij zal in zo'n geval, als zij eerststervende is, f 2.000,- uit haar boedel ontvangen. Op 3 september 1669 maken Pieter, advocaat, en Engeltje, ten huize van oud-kameraar Dirck Pietersz. Swartendijck, een codicil ¹¹⁴. Pieter is ziekelijk te bedde liggende. Ze benoemen de langstlevende tot absolute voogd of voogdesse over de na te laten kind of kinderen. In het vermogenskohier 1674 over Woerden wordt f 4.000,- op mr. Pieter Swartendijck in Den Haag overgeschreven uit de boedel van zijn grootmoeder, Cornelis Claess Valcks weduwe. De andere tweederde parten van haar boedel, f 8.000,-, komen op broers Albert en Leendert in Woerden ^{114a}.

Engeltje van Wieringen wordt op 13 december 1676 aangewezen als een der executrices van het testament van Annitgen Leenderts Pruym, bejaarde ongehuwde dochter, wonend in Den Haag in het hofje van juffrouw van Wouw. Pieter en Dirk Swartendijck zijn getuigen bij dit testament ¹¹⁵. Pieter treedt op als getuige bij acten d.d. 31 maart 1676, 6 juli 1680 en 15 april 1681 ¹¹⁶. Pieter Swartendijck verhuurt op 15 juni 1677 en 14 oktober 1683 een stuk grond van 8 morgen 1 hond, gelegen op Rietveld buiten Woerden, namens de kinderen van wijlen Gijsbregt van Wieringen, zijn schoonvader. De huurder, Jaspar Pieterszen van Muy(d)en, betaalt alle ongelden behoudens de rente van de nieuwe windwatermolen ¹¹⁷.

Pieter en Engeltje testeren op 15 juli 1682 ¹¹⁸. Engeltje is "pijnelijk ten bedde nederleggende". Alle eerdere testamenten en de huwelijkse voorwaarden worden teniet gedaan. Ze benoemen elkaar tot universele erfgenaam en tot voogd of voogdesse. De langstlevende wordt verzocht de kinderen op te voeden en hen bij meerderjarigheid of huwelijk zodanig bewijs te doen als de langstlevende "in goede en christelijke concientie" zal oordelen te behoren.

Juffrouw Engeltjen van Wieringen, weduwe van Pieter Swartendijck, wonend Woerden, benoemt op 26 november 1685 tot toeziend voogd over haar kinderen haar schoonvader Dirck Swartendijck ¹¹⁹.

Op 7 april 1693 compareren Dirck Swartendijck en juffrouw Engeltje van Wieringen ¹²⁰. Zij verklaren dat vanwege verschillende erfenissen, nl. die van wijlen des eersten Alberts van Wieringen en nog van zijn overleden jongste zoon Leendert Swartendijck, tussen Dirk en de kinderen van Engeltje een aantal goederen gemeen is geweest, sommige voor egale en sommige voor inegale porties. Die goederen verdelen zij nu. De goederen die Dirck toebedeeld krijgt zijn - goeddeels- opgenomen in diens hierboven genoemde testament van 23 september 1693. Aan de kinderen van Engeltje worden aanbedeeld een hofstede met 40 morgen land gelegen op Hoog Breeveld in de poortery van Woerden, een hofstede met huis, berg en schuur en 16 morgen land in het Westeinde van Waarder, negen morgen land genaamd "De Dierkoop" mede aldaar, alsmede f 600,- komende t.l.v. de weduwe van Jan Willems Loos.

Engeltje verkoopt op 13 november 1694 aan haar broer Matheus van Wieringen, wonend Amsterdam, 9 morgen hooi- en weiland in het westeinde van Waarder voor 600 gulden. En op diezelfde datum 16 morgen met huis, berg, schuur, etc. in het westeinde van Waarder aan haar broer Pieter van Wieringen, wonend Amsterdam, en Wilhelmus Lomanus, haar zwager, remonstrants predikant in Nieuwkoop voor 1.500 gulden ¹²¹.

De onder IVf genoemde pannbakkerij met huizen en land daarbij wordt verkocht op 5 maart 1711 ¹²². Tussen de vier kinderen van Pieter en Engeltje worden op 29 oktober 1713 diverse goederen verdeeld, afkomstig van hun overleden ouders Pieter en Engeltje, grootvader Dirk Swartendijck en hun oom Mattheus van Wieringen, broer van Engeltje ¹²³.

Uit dit huwelijk:

1. GIJSBERT SWARTENDIJK, ged. Den Haag 13 januari 1671 (Rem.; get. juffrouw Geertruydt Swartendijck en juffrouw Geertruydt van Wieringen), in 1710 en 1713 predikant van de remonstrantse gemeente in Hoorn. Hij is in 1684 en 1685 enkele malen getuige bij acten die worden verleden voor zijn vader, notaris. Gijsbert is gehuwd met Helena Cristina Klinkhamer ¹²⁴. Hieruit vier kinderen t.w. Pieter Swartendijck (geb. 1703, overl. 10 oktober 1764, predikant, huwt Hoorn 1742 met Jacoba Johanna Klinkhamer; drie

- kinderen hieruit), Michiel Swartendijk (huwt Amsterdam 1741 met Wijna Marthens), Abraham Swartendijk (geb. 1709, overl. Leiden 2 februari 1759, predikant, huwt 1743 met Kornelia Blauwduyff) en Engeltje Swartendijk (geb. 1716, overl. 10 januari 1768 huwt Leiden 1742 met Jacob Marthens; één ongehuwd overleden dochter).
2. GEERTRUYDT SWARTENDIJK, ged. Amsterdam 31 januari 1673 (Rem.), is eerst gehuwd met mr. Abraham Bogaart, begr. Woerden 1710 (impost f 30,- 26 november 1710; hij is burgemeester en raad in de vroedschap van Woerden) en daarna met Hendrik Meeuwels, koopman in Rotterdam. Uit het eerste huwelijk geen kind, uit het tweede een dochter Engeltje, die jong overleden is ¹²⁴.
 3. DIRCK SWARTENDIJK, ged. Den Haag 2 februari 1679 (Rem.; peter is Dirck Swartendijk en meter Maria de Wit Gijsbrechtsdr., huisvrouw van Dirk Swartendijk en Elizabeth Aerssen, huisvrouw van Pieter van Wieringen in 1710 secretaris van Montfoort en schout van Waarder, burgemeester in Woerden 1724 en van 1706-1743 notaris en procureur aldaar. Hij huwde met Johanna Griffioen.
 4. LEENDERT SWARTENDIJK, geb. 4 januari 1681, ged. Den Haag 9 januari 1681 (Rem.; peter is Matthaeus van Wieringen), in 1710 en 1713 koopman in wijnen in Rotterdam. Lenard Swartendijk is gehuwd met Cornelia van der Pot, waaruit een kind Alida (geb. Rotterdam 7 november 1709, overl. aldaar 19, begr. 22 september 1778, huwt Rotterdam 13 augustus 1727 met Wilhem van Mierop)¹²⁴.

Vb. **ALBERTUS (AELBERT) SWARTENDIJK**, medicine doctor, overl. tussen 5 november 1681 en 23 september 1693. Albertus krijgt in 1674 acte van Venia Aetatis ¹²⁵. Aelbert heeft verscheidene delicten gepleegd "ende specialijck mede ter saecke hij met seecker infaem vrouwmensch genaemt Cornelia van Wijngaerden in concubinage hadde geleeft ende ter dier oorsaecke bij den baljuw sijnde genomen in detentie". Verder heeft hij verscheidene processen gevoerd voor het gerecht van Woerden tegen zijn vader en broers inzake de erfenissen van zijn moeder en grootmoeder van moeders zijde, alsmede tegen de baljuw. Steeds heeft Jan Vermij, notaris en procureur te Woerden, hem juridisch bijgestaan. Zo is Aelbert door bijstand van Jan Vermij uit detentie ontslagen. De rekening hiervoor, in totaal f 134,-, wilde hij echter niet betalen. Jan Vermij probeert dat uiteindelijk te verhalen op de goederen die door zijn moeder en grootmoeder zijn nagelaten, zijnde 81 morgen 300 roeden land en twee huizen, stallen en erven gelegen in de stad en poorterie van Woerden. Aelbert zou hierin $\frac{1}{6}$ part competeren. Dirk Swartendijk verklaart echter, dat Aelberts erfdeel reeds aan hem was verkocht. Jan Vermij meent, dat dit doorgestoken kaart is, mede nu Aelbert en zijn vader hun onenigheden hadden bijgelegd. Volgens Jan is er sprake geweest van een optreden "uit een opgesette malitie en quaetaerdigheyt sonder exempel ende weergaede". Ook zijn handelingen verricht "wederom alleen bedacht en gepractiseert om den gedaagde (= Jan Vermij) te quellen". Jan Vermij kreeg gelijk van het gerecht van Woerden (vonnis van 15 juni 1679) en het Hof van Holland (uitspraak 27 oktober 1682), maar bij de uiteindelijke procedure voor de Hoge Raad (uitspraak 25 maart 1684) wordt Dirk Swartendijk in het gelijk gesteld en Jan Vermij in de kosten veroordeeld. Vijf jaren procederen voor f 134,- en dan uiteindelijk verliezen ¹²⁶!

Albert wordt in de 200e penning 1679, net als zijn broer Leendert, aangeslagen met een bedrag van f 24,-^{104a}.

Kinderen (volgorde onbekend):

1. GEERTRUYT (SWARTENDIJK), ged. Den Haag 26 oktober 1677 (Rem.). Getuigen bij de doop zijn juffrouw Anna de Jongh, weduwe van de heer baljuw Borremans en Cathariena van Vliet. Doop "voor de craemvrouws bedde Cornelia van Wijngerden". Jong overleden.
2. LEENDERT SWARTENDIJK. Alléén Leendert erft van grootvader Dirk Swartendijk. Op 6 mei 1697 krijgt Leenderts voogd, de heer Snoeck, copie van het testament van 23 september 1693 ¹⁰⁷. Leendert is ook erfgenaam van Cornelis Claes Valck ¹²⁷.

IIIc. **GEERTGE LEENDERTS COOL**, begr. 12 augustus 1663 te Oudewater (Sakrementskoo). Zij huwde Oudewater 31 januari 1618 (N.H.) als j.d. uit Hekendorp met **Jan Leenderts Clare**, bij huw. jonggezel uit Hekendorp, begr. 5 november 1631 te Oudewater (Middelkerk), zoon van Lenart Jan Claaren en IJeffjen Aryensdr.¹²⁸. Schepen/gezworene van Hekendorp in 1620 en 1625¹²⁹. Op 2 mei 1629 compareerde Jan Leenarts Claren, wonend Hekendorp, als man en voogd van Geertgen Leenarts, zijn huisvrouw, die heeft overgedragen t.b.v. zijn zwager Symon Leenderts Cooll, de eigendom van een gerecht derde part van een viertel van vier morgen land in Hekendorp, strekkende uit de stroom van de IJssel ter halver sloot van de Ruigeweide toe, van welk viertel Symon reeds een derde part competeert. Hij verklaart ten volle betaald te zijn¹³⁰. Aan Jan Leenarts Claren wordt op diezelfde datum overgedragen een derde part van 8 morgen land in Hekendorp, met huis, barg, schuur, bepotinge en beplantinge, strekkende uit de stroom van de IJssel ter halver sloot van de Ruigeweide toe, buiten de dijk hebbende de breedte van vier viertellen en binnen de dijk de breedte van twee viertellen. Alsmede het gerechte derde part van een viertel van vier morgen land in Hekendorp, strekkende als voren, in welke hofstede van 12 morgen Jan Leenarts Claren reeds een derde part competeerde¹³¹. Op die 12 morgen rust een last van 3 gulden 10 stuivers per jaar welke het gasthuis te Gouda toekomt. De verkoper, Pieter Ariaens Egmont, burger van Oudewater, als man en voogd van Annichgen Leenartsdr., zwager van Jan, is van de koopsom ten volle voldaan. Op 3 april 1630 koopt Jan Leenarts Claren het resterende derde part van zijn broer Arien Leenarts, wonende op de Langeweide¹³². Op 19 november 1630 treedt Jan op als oom en voogd van het weeskind van Belichgen Geerloffs, weduwe van Dick Wouters Versloot. Een vierde part van tien morgen land in het Land van Stein met huis, berg, schuur, etc. wordt verkocht aan Pieter Wouters Versloot, mede oom van het weeskind Wouter Dircks Versloot¹³³. Op 28 maart 1636 compareerde Geertgen Leenartsdr., weduwe en boedelhoudster van Jan Leenarts Claren, geassisteerd met haar broer Symon Leenarts Cool ter eenre, en Arien Leenarts Claren, als oom en bloedvoogd over Leenart Janss, Jan Janss, Symon Janss en Lijsbeth Janss, alle nagelaten kinderen van Jan en Geertgen ter andere zijde. Ze hebben met advies en consent van schout en weesmeesters van Hekendorp een vaste en onverbreekelijke magescheid (onderlinge boedelscheiding) gemaakt. Aangezien hun boedel gemeen was zal Geertgen de helft van de boedel hebben¹³⁴. Dit betreft de helft van de hofstede van acht morgen met de helft van het huis, barg en schuur daarop staande, gelegen in Hekendorp, strekkende uit de stroom van de IJssel ter halver sloot van de Ruigeweide toe, alsmede de helft van vier morgen strekkende als boven. Voorts nog de helft van twee akkers uiterdijks land in Hekendorp, leggende (o.a.) voor de hofstede, strekkende uit de IJssel ter halver dijksloot toe. Voorts houdt ze alle haaffelijke goederen en inboedel, als paarden, koeien, vaarzen, hokkelingen wol, linnen, tin, koper en ijzerwerk, geld, goud, zilver, gemunt en ongemunt, zoals het door Jan Leenderts Claren is nagelaten. Ze moet de lasten van de boedel betalen. De kinderen hebben de wederhelft van de boerderij en landerijen en krijgen samen f 400,- bij meerderjarigheid of eerder huwelijk. Geertje heeft het vruchtgebruik. Ook blijft zij huurster van de landen in Papekop. Op 12 juli 1654 leent Geertge Leendertsdr. Cool, weduwe van Jan Leenderts Claren, 1.100 carolus gulden aan Claas Dirckss, wonend Hekendorp. Sijmen Janss Claren is een van de getuigen¹³⁵. Op 18 maart 1656 testeert Geertge Leendertsdr. Cool, weduwe van Jan Leenderts Claren, samen met haar zoon Symon Janss Claren, beiden wonend Hekendorp¹³⁶. Symon benoemt zijn moeder tot zijn enige erfgenaam, die dan aan zijn broer en zuster Leendert en Elisabeth Jans Claren elk 50 carolus gulden moet uitkeren. Geertge prelegateert en maakt vooruit aan Symon f 1.000,- wegens de getrouwe dienst die hij haar in haar bouwerije bewezen heeft en nog zal bewijzen, "als om andere redenen haer testatrices gemoet daer toe mover(ende)". En in al haar andere goederen worden haar drie kinderen Leendert, Elisabeth en Symon benoemd, elk in een derde part. Symon zal in voldoening of mindering van zijn derde part behouden haar, testatrices, hofstede, groot twaalf morgen eigen land, met de uiterdijk daaronder begrepen, mitsgaders het huis, berg, schuur en verdere timmerage en plantage, alle in Hekendorp (of in geval van vertimmeren, zodanig huis als zij, testatrice, in plaats van het tegenwoordige huis zal doen

maken). Het bestaat uit een stuk van 8 morgen (waar het huis op staat en zij op is wonende) en een stuk van 4 morgen. En daarenboven de koeien, paarden en verdere haaf, mitsgaders alles wat tot de bouwerij behoort, zoals zij dat na haar dood zal komen te ontruimen. Er moet worden getaxeerd door onafhankelijke huislieden en inwonende gelanden in Hekendorp, de één door Symon aan te wijzen en de ander door de andere kinderen of erfgenamen. Ieder krijgt wel een derde part (los van de f 1.000,-), dus evt. moet Symon geld uitreiken aan de andere twee kinderen indien de hofstede, etc. meer dan 1/3 van de boedel van Geertje waard is.

De boedel van Geertje Leendertsdr. Cool wordt op 19 november 1664 "in minne ende vriendschap" verdeeld¹³⁷. De broers Leendert en Symon Jans Claren, alsmede Cornelis Gijsberts van der Neut, gehuwd met Elisabeth Jans Claren, compareren. Leendert Jans Claren zal behouden de hofstede groot omtrent twaalf morgen met huizing, bergen, schuur, bepotinge en beplantinge daaropstaande in het Land van Stein en dat voor f 12.000,-. Omdat hij hierover nog aan huurpenningen schuldig is f 850 en voorgeschoten heeft 56-4-2 komt hij uit de boedel van zijn moeder te genieten 12.793-15-14 waaruit hij aan Van der Neut moet uitreiken 3637-14-0. Symon Claren behoudt de hofstede en landen in Hekendorp zoals die door zijn moeder zaliger in haar leven en tegenwoordig door hemzelf gebruikt worden, groot 12 morgen, bestaande uit drie viertelen land en nog twee akkers gelegen buitendijk, met huizing, bergen ende schuren. En dat voor het bedrag van f 10.000,- en heeft daarenboven nog uit de penningen van de boedel ontvangen 65 gulden 19 stuivers, zodat hij aan Van der Neut moet uitreiken 909 gulden, 17 stuivers en 2 penningen. Van der Neut ontvangt als zijn derde part, boven hetgeen hij hierboven ontvangen zal van Leendert en Symon vier morgen en vijf en een half hond in Sluipwijk voor f 1.200,- met enkele obligaties w.o. één ten laste van Belichgen Geerloffs Claren. Ieder bekent geëgaliseerd en gelijk gegoed te zijn.

Uit dit huwelijk¹³⁸:

1. LEENDERT JANS KLAREN, volgt IVg.
2. JAN JANS KLAREN, ged. Oudewater 27 december 1621, begr. Oudewater 1 oktober 1651 (Middelkerk). Schepen van Hekendorp in 1649¹³⁹. Geen nakomelingen.
3. LIJSBETH JANS KLAREN, volgt IVh.
4. SIMON JANS KLAREN, ged. Oudewater 12 maart 1628 (N.H.), overl. Hekendorp, begr. Oudewater 31 december 1672 (graf 26 Sakrementskoor)¹⁴⁰. Schepen in 1655, 1659, 1663, 1664, 1668 en 1669¹⁴¹. In de kohieren 1667 en 1669 komt Symon met f 4.000,- belastbaar vermogen voor⁶⁸. In mei 1673 worden op verzoek van de "zijtmaagen" en erfgenamen van Symon, overleden in Hekendorp, getaxeerd acht morgen land met huis, berg, schuur, bepotinge en beplantinge in Hekendorp, strekkende voor van de IJsselstroom tot in de Ruigeweidse landscheiding toe. Dat is "vermits tselve heremoesich landt is ende oock daerenboven den geheele voorledene soomer ende noch onder waeter is staende" f 2.000,- waard. Voorts vier morgen strekkende als voren, ook onder water staand dat "seer met heremoes is besmet" voor f 700,-¹⁴². Simon is op 22 november 1655 getuige bij het maken van een testament door de jonge dochter Marrichgen Claes, dochter van Claes Dirckx, zijn buurman¹⁴³.

IVg. **LEENDERT JANS KLAREN**, ged. Oudewater 2 december 1618 (N.H.), overl. Land van Stein tussen 22 september 1676 en 27 oktober 1676. Hij ondertr. Oudewater mei 1645 (N.H.) met **Balichje Willems (van) Rietveld**, bij huw. j.d. uit Benschop, overl. na 1692, dochter van Willem Anthonisz. van Rietveld en Aaltje Jansdr. (van) Groeneveld. In 1641 en 1645 is Leendert schepen van Hekendorp¹⁴⁴. Op 14 december 1650 is Leendert ingezetene van Waarder¹⁴⁵; op 26 april 1651 heemraad van het Westeinde van Waarder¹⁴⁶ en op 8 oktober 1653 oudheemraad¹⁴⁷. Hij -buurman in 't Westeinde van Waarder- treedt op 5 oktober 1652 als getuige op bij het testament van de echtelieden Gerrit Symonss Swartendijck en Pietertgen Segeromsdr.¹⁴⁸. In 1653 wordt hij, wonend in het Westeinde van Waarder, aangeslagen in de 1000e penning (vermogen f 1.000,-)¹⁴⁹. Vanaf 1659 komt hij voor in het Land van Stein, met een aanslag o.b.v. f 5.000,- (ook in 1660 en 1665), o.b.v. f 7.000,- in 1666 en f 10.000,- in 1667 (f 9.000,- is doorgehaald), 1668,

1669 en 1674¹⁵⁰. In 1665 komt hij als eigenaar met 3 haardsteden en een oven voor in het Land van Stein¹⁵¹. In 1661 (nominatie), 1664, 1665 en 1675 is hij landbewaarder van het Land van Stein^{151a}.

Op 2 juni 1666 is Leendert Jansz. Klaren, gehuwd met Baligje van Rietveld, -alsmede haar broer Gerrit- medeverkoper van een hofstede in Benschop. Baligje Willemsdr. van Rietveld, wed. van Leendert, koopt een deel van een andere hofstede in Benschop op 11 maart 1686 en een ander deel daarvan op 27 juli 1692¹⁵².

Op 21 februari 1673 maken Leendert (gezond) en Balichje (zwakkelijk van lichaam, te bedde liggende) een langstlevende-testament. Voogden zijn Gijsbert Cool, neef van Leendert, en Jacob Willems Rietveldt, schout van Lopik, broer van Balichje¹⁵³.

In de lijst met inwoners van het Land van Stein 1674 komt Leendert Clare voor met vrouw, 3 kinderen, 8 beesten, 1 paard, 16 morgen, eigenaar¹⁵⁴. Leendert is schepen van het Land van Stein in 1674, 1675 en 1676¹⁵⁵. In 1672, 1673, 1674 en 1675 is hij weesman van het Land van Stein en Willens¹⁵⁶. Hij is weerbare man in het Land van Stein met ½ pieck als wapen in 1672 en 1673¹⁵⁷. Zijn zonen Jan en Aert hebben een musket of roer als wapen. Op 12 februari 1675 stellen Leendert Janse Clare en Jan Cool zich samen borgen als principaal voor de weduwe van Huybert Cornelisse Cleynmey, die ongelden moest betalen wegens de hofstede, die zij in huur heeft van Adriaen van Rijswijk¹⁵⁸. Op 22 september 1676 komt Leendert nog voor als aanwezige schepen, terwijl hij op de rechte dag van 6 oktober 1676 als afwezig (“demptis”) wordt gemeld¹⁵⁹. Op die datum treedt Aart Ariens Verhoren (Verhoorn) als eiser op contra Leendert inzake te betalen landpacht. Op de rechte dag van 27 oktober 1676 compareert Aart hierover tegen de weduwe van Leendert Janse Clare (present alle de schepenen dempto Leendert Jans Claere (sic!)). Leendert Jansz. Claeren komt in de verpondingskohieren van het Land van Stein voor met vier viertellen in 1671, 1680 en 1684, in dat laatste jaar aanvullend met 1 viertel gekomen van Barber Aerts¹⁶⁰. Balighje Willems Rietveldt, weduwe van Leendert, vertoont op 20 mei 1677 het testament uit 1673 aan de weesmeesters van het Land van Stein, waarin de weeskamer wordt gesecludeerd¹⁵⁶. In de vermogenskohieren uit het archief van Stein 1680, 1687, 1688, 1689 komt Leendert Jansz. Claeren voor met f 8.000,- plus 4666-13-6 overgezet van Hekendorp (danwel f 12.670,- als één post)¹⁶¹. Dat spoort met de aanslag uit het kohier van de 400e penning 1681 (in het archief van Gouda) van 31 gulden, 13 stuivers en 8 penningen⁴⁹. In de memorie van liquidatie wegens de 100e penning d.d. 16 maart 1690 spreekt men (pas) van de weduwe van Leendert; verwezen wordt naar landerijen in Hekendorp, Zwammerdam, Sluipwijk, Charlois en 's Heernaertsbergen¹⁶². In 1711 staan de kinderen van Leendert Janse Claren nog genoemd voor f 12.670,- en in het kohier van 1716 op f 9.670,-, dat dan als volgt wordt gesmaldeeld: f 7.170,- op Willem Leendertse Claren, f 1.500,- op de kinderen van Leendert Ariens Verduyn, overgezet op Kralingen en f 1.000,- op Cornelis Ariensz. Verduyn, welk bedrag op Bergambacht wordt overgeschreven. In de kohieren 1717, 1718, 1719, 1720, 1721 en 1722 wordt alleen nog Willem Leendertse Claren opgenomen met f 7.170,-¹⁶¹. Adriaen Verduyn blijkt volgens aantekening in 1718 voor f 3.000,- deel te hebben in de boedel van de weduwe van Leendert Jansz. Claren, hetwelk in het kohier van 1702 op f 12.670,- staat. Op 25 januari 1719 wordt verwezen naar het aandeel van Cornelis Ariensz. Verduyn van f 1.500,-, als mede-erfgenaar uit hoofde van zijn overleden moeder, dat in het kohier over 1716 moet worden opgenomen. Daarbij de vermelding dat eerder reeds f 3.000,- op Arien Verduyn, vader van Cornelis, wonende te Charlois, was overgeschreven. Op 22 januari 1719 is een overeenkomstig bericht geschreven aan schout en gerecht van Kralingen ten laste van de weduwe van Leendert Ariensz. Verduyn met f 1.500,-¹⁶². Arien Verduyn, weduwnaar van Eva Leenderts Claren, nagelaten dochter en mede erfgenaar van Leendert Jansz. Claren, verkoopt een viertel land van Leendert in Stein op 4 mei 1712¹⁶³.

Uit dit huwelijk:

1. EVA (JEFJE) LEENDERTS KLAREN, overl. Charlois 25 februari 1702. Zij huwde met Arien Verduyn, geb. Charlois, schepen 1698-1705, zoon van Cornelis Wouters Verduyn en Grietjen Ariens. Arien huwde 2e Rotterdam 3 november 1705 met Gijsbertje Gijsberts Casemier, weduwe van Dirk Ouderbergh¹⁶⁴.

2. JAN LEENDERTS KLAREN, bij huw. j.m. uit het Land van Stein, overl. voor 20 juni 1702. Hij huwde Haastrecht 4 juni 1690 met Marigje Dirks (den) Baars (Beers), bij huw. j.d. uit Bergambacht. Jan is weerbare man in het Land van Stein in 1672 en 1673¹⁵⁷, en weesman aldaar in 1685 en 1691¹⁵⁶. Hij is heemraad en molenmeester (ook "landbewaarder") van de polder Stein in de jaren 1684-1687^{164a}.
Pieter Cornelis Haack en Jan de Raad, beiden wonend Gouda, stellen zich op 20 juni 1702 borg voor Willem Claren, wonend in het Land van Stein, voor hetgeen Marringje Dirks den Baars, desselfs broeders weduwe, bij tijd en wijle bij de edele gerechte geoordeeld zal worden aan hem Willem Claren verschuldigd te zijn en waarvoor hij Willem Claren op heden het hooi op zijn werf zijnde en haar Marringje Dirks toebehorende, in arrest heeft doen nemen¹⁵⁵.
3. AERT (ARIJ) LEENDERTS KLAREN, overl. na 1686. Hij is weerbare man in het Land van Stein in 1672 en 1673¹⁵⁷, koopt bij een openbare verkoping in 1683¹⁶⁵ en huurt grasland van de polder Stein in 1681, 1683, 1684 en 1686^{165a}.
4. WILLEM LEENDERTS KLAREN, volgt Vc.

Vc. **WILLEM LEENDERTS KLAREN**, overl. 1733 (impost Land van Stein *f* 30,- d.d. 3 maart 1733). Hij huwde Haastrecht 6 november 1695 (N.H.) met **Cornelia Jacobs Verkaik**, ged. Ammerstol 23 september 1668 (N.H.), overl. 1745 (impost Land van Stein *f* 30,- d.d. 13 december 1745), dochter van Jacob Cornelisse Verkaik en Jannetje Ingendr. Willem woont op de boerderij in Stein, waar zijn vader eerder woonde. Hij is heemraad en molenmeester (ook "landbewaarder") van de polder Stein in de jaren 1693-1696 en 1706-1709 en armmeester van het Land van Stein in 1697¹⁶⁶. Willem koopt op 2 april 1708 vier morgen, geheten De Geeren, in het Land van Stein, zijnde een leen van de Proosdij van Oud-Munster^{166a}. Op 2 april 1708 verklaart Willem *f* 1.200,- schuldig te zijn aan zijn behuwdmoeder Jannetje Ingens, weduwe van Jacob Cornelis Verkaick, wonende Bovenberg in Bergambacht, welk bedrag hij op deze dag van haar leent¹⁶⁷. Eerder had hij op 8 mei 1704 ook al *f* 1.200,- van haar geleend, verklaart hij. Na het overlijden van Ingentje zal zijn behuudzuster Trijntje Jacobs Verkaick daarom ter egalisatie *f* 2.400,- vooruit trekken, verklaart Willem Klaren. In de kohieren van de verponding in het Land van Stein 1710, 1723 en 1728 komt Willem Klaren met 5 viertelen voor en zijn weduwe in de kohieren 1733 en 1734¹⁶⁸.

In de kerkenraadsvergadering van Haastrecht van 27 juni 1728 kwam het volgende aan de orde¹⁶⁹: Marringje Frederikse de Boer, weduwe van Ary Cornelisz. Schouten, is tot die stoutigheid en onbeschaamdheid gekomen, dat zij de predikant circa 6 à 8 uur voor het overlijden van haar man, naar haar huis heeft laten komen en daar de predikant heeft willen bewegen om Willem Claere - die haar man naar haar zeggen had betoverd- op te laten halen om haar man te zegenen. Men acht haar schuldig aan verfoeilijk ongeloof. Zij wordt geweerd van het heilig avondmaal tot zij beterschap beloofd heeft. En omdat Willem Claere oorzaak was, dat er in dezen verscheidene omstandigheden waren voorgevallen, welke niet behoorden geschied te zijn en die hij voor het grootste deel had kunnen voorkomen, zo zou men hem aanraden zich voor ditmaal van het heilig avondmaal te onthouden. Deze boodschap wordt op 29 juni 1728 door predikant Cornelius Aemilius en ouderling Tuynenburg aan Willem Claere overgebracht.

Ten huize van Cornelia Verkaick, weduwe Willem Klaren, wordt op 23 maart 1736 erfhuis gehouden¹⁷⁰. De dieren en inboedel leveren totaal 1131-1-0 op. Op 19 april 1737 doet Cornelia Jacobs Verkaick een schenking aan haar drie volwassen kinderen Leendert, Eva en Jannetje, waarbij elk o.a. een hofstede ontvangt¹⁷¹. Cornelia Jacobs Verkaick, weduwe van Willem Klaren, wonend in het Land van Stein, wijst op 13 juli 1738 tot voogden over haar na te laten minderjarige erfgenamen aan haar schoonzoon Ary van der Meyde, schepen van Haastrecht, alsmede Cornelis Boogje, haar neef, wonend in Klein-Ammers¹⁷². Op 27 december 1745 wijst Cornelis Boogje tot medevoogd over de minderjarige erfgenamen van Cornelia Jacobs Verkaick aan Harmen van Grieken¹⁷³. Op 21 augustus 1740 wordt door Ary van der Meide, gehuwd Jannetje Klaren, dochter van Willem Klaren en Cornelia Jacobs Verkaick, machtig gemaakt

Leonard Swanenburg, om te verkopen een losrentebrief van *f* 1.000,-, t.l.v. het gemeene land, comptoir Gouda, d.d. 3 juni 1647, gefolieerd 3691, op naam van Symon Leendertsz. Kool ¹⁷⁴.
Uit dit huwelijk:

1. BARTHA (KLAREN), ged. Haastrecht 26 augustus 1696 (N.H.; get. Eva Klaare), jong overleden.
2. LEENDERT WILLEMSE KLAREN, ged. Haastrecht 20 oktober 1697 (N.H.), landbouwer in het Land van Stein, overl. Land van Stein 11 juli 1738 (impost Land van Stein *f* 15,- ook op 11 juli 1738). Hij huwde Bergambacht 22 november 1722 (N.H.) [elk betaalt *f* 15,- aan de gaarder] met Neeltje Cornelisdr. van Grieken, ged. Nieuwkoop 28 februari 1691 (N.H.), overl. 1734 (impost Bergambacht *f* 3,- op 21 december 1734), dochter van Cornelis Hermens van Grieken en Lijntje Bastiaanse. Op 12 november 1722 sluit Leendert, geassisteerd door zijn vader Willem Clare, met Neeltje, vergezeld door haar vader Cornelis van Grieken, huwelijkse voorwaarden ¹⁷⁵. Leendert brengt in de helft van een hofstede met 23 morgen in Bovenberg onder Bergambacht, waarvan de wederhelft behoort aan Joost Cornelisse Boogje, alsmede *f* 400,-. Neeltje brengt in vier koebeesten en *f* 1.200,-. Leendert en Neeltje testeren op 10 oktober 1724 ¹⁷⁶. De huwelijkse voorwaarden blijven van kracht, behalve dat de langstlevende niet gehouden is de nabestaanden uit te keren, maar deze kan alles in vrije eigendom behouden. Cornelis Joosten Boogje en Hermen van Grieken zijn voogden. Rekening van de erfportie van de kinderen van Leendert Klaren, verwekt bij Neeltje van Grieken, in de boedel van hun grootvader Cornelis van Grieken d.d. 1 juni 1747 ¹⁷⁶. Rekening van de boedel van Leendert Willems Claaren d.d. 1 juni 1747 gedaan aan Leendert Straver, gehuwd met Lijntje Klaaren ¹⁷⁶. Leendert en Neeltje hebben zes kinderen, waarvan er vier jong overlijden. De oudste dochter, Lijntje (ged. Bergambacht 8 oktober 1724, overl. 1747, impost Land van Stein *f* 6,- op 13 juli 1747) huwde (impost Land van Stein 18 augustus 1746; huw. voorw. 18 augustus 1746 voor notaris Cornelis Swanenburg in Gouda) met Leendert Straver, waaruit geen nageslacht. De tweede dochter, Cornelia Klaren (ged. Schoonhoven, N.H., 10 oktober 1726, begr. Haastrecht 22 februari 1814) huwde op 30 januari 1752 (N.H.) te Haastrecht met Cornelis van der Storm, waaruit wel nageslacht.
3. JACOB (KLAREN), ged. Haastrecht 28 mei 1699 (N.H.), overl. 1712 (impost Land van Stein *f* 6,- op 3 augustus 1712).
4. BALA ALETTA (KLAREN), ged. Haastrecht 10 november 1700 (N.H.; get. Marigje Dircksdr. Beers), jong overleden.
5. JEFJE (EVA) KLAREN, ged. Haastrecht 4 november 1703 (N.H.; get. Arie Verduyn en Trijntje Jacobs Verkaaik), overl. Land van Stein 6 juni 1772 (impost aldaar *f* 15,- op 8 juni 1772). Zij huwde 17 januari 1734 (N.H.-attestatie van Bergambacht naar Haastrecht d.d. 17 januari 1734) met Harmen van Grieken, ged. Nieuwkoop 23 november 1692 (N.H.), landbouwer in het Land van Stein, begr. N.H.-kerk Haastrecht 7 december 1761 (impost Land van Stein *f* 15,- op 12 december 1761), zoon van Cornelis Hermens van Grieken en Lijntje Bastiaanse. Jefje Willems Claren, geassisteerd door haar moeder, en Harmen Cornelis van Grieken maken op 3 januari 1734 huwelijkse voorwaarden ¹⁷⁷. Harmen brengt *f* 1.800,- in. Jefje brengt in het vruchtgebruik van de helft van de hofstede van 23 morgen 575 roeden in Bovenberg, waarvan de wederhelft in eigendom is bij broer Leendert Willems Clare, die dat bij zijn huwelijk had gekregen. Deze wederhelft wordt, ter voorkoming van moeilijkheden op het overlijden van Cornelia Verkaaik, teruggegeven door Leendert aan zijn moeder; hij behoudt met zijn vrouw het vruchtgebruik. Harmen van Grieken en Eva Willems Klaren testeren op 10 december 1760 ¹⁷⁸. Over en weer benoemen ze elkaar tot universeel erfgenaam. De langstlevende moet elk der kinderen bij meerderjarigheid *f* 300,- uitkeren. Dochter Lijntje van Grieken krijgt als prelefaat twee obligaties van elk *f* 1.000,-. Eva Klaare, weduwe van Harmen van Grieken, testeert op 5 juni 1772 ¹⁷⁸, één dag voor haar overlijden, zoals blijkt uit de inventaris van haar nagelaten goederen ¹⁷⁸. Enige erfgenamen zijn haar dochter Cornelia van Grieken en

het nagelaten weeskind van haar dochter Neeltje van Grieken, verwekt door Jacob Leeuwenhoek. Harmen en Eva hebben vier kinderen, waarvan er één op 2-jarige leeftijd en één op 23-jarige leeftijd overlijdt. De oudste dochter Cornelia (geb. Land van Stein, ged. Haastrecht 10 juni 1736, N.H., overl. Haastrecht 4 november 1808, begr. N.H.-kerk ald. 7 november 1808) huwde Haastrecht 15 december 1764 (N.H.) met Adriaan Leeuwenhoek (ged. Haastrecht 28 februari 1734, N.H., overl. Hekendorp 31 oktober 1814, begr. N.H.-kerk Haastrecht 3 november 1814), landbouwer in Hekendorp, zoon van Lambertus Leeuwenhoek en Maria van Leeuwen, waaruit geen nageslacht. De jongste dochter Neeltje van Grieken (geb. Land van Stein, ged. Haastrecht 1 maart 1744, N.H., overl. 1771, impost Land van Stein 24 november 1771) huwde Haastrecht 30 januari 1771 (N.H.) met Jacob Leeuwenhoek (ged. Haastrecht 19 februari 1736 (N.H.), overl. Land van Stein, begr. N.H.-kerk Haastrecht 20 mei 1774), landbouwer in Hekendorp en het Land van Stein, zoon van Lambertus Leeuwenhoek en Maria van Leeuwen. Zij krijgen één kind, Lambartus, van wie alle thans levende Leeuwenhoeken afstammen; zie Kronieken 1995, blz. 133 e.v.

6. JANNIGJE KLAREN, ged. Haastrecht 15 juli 1705 (N.H.; get. Treintje Jacobsdr. Verkaik), ondertr. 1e Haastrecht 21 januari 1735 (N.H.) met Arien Cornelis van der Meyde, j.m. van Haastrecht, overl. Haastrecht 1742 (impost ald. f 6,- op 27 januari 1742), landbouwer, zoon van Cornelis van der Meyde en Jannetje Dirkse Baan (Baanen). Hieruit drie kinderen. Jannigje huwde 2e Haastrecht 27 december 1744 (N.H.) met Adrianus Verhaar, weduwnaar van Maria Blom.
Uit dit huwelijk één kind in Haastrecht. Op 27 januari 1735 sluiten Jannigje Klaren en Arien van der Meyden huwelijkse voorwaarden¹⁷⁹. Ze worden door hun moeders, weduwen, geassisteerd. Arien brengt f 200,- in en heeft de optie om voor f 1.350,- het huis waar zijn moeder in woont in Haastrecht aan de Hoogstraat na haar overlijden te kopen. Die optie had hij al gekregen in het testament van zijn vader. Jannigje Klaren krijgt die optie nu ook. Jannigje brengt f 400,- in, alsmede jaarlijks f 50,-, zo lang Cornelia Jacobs Verkaick leeft. Voor Jannigje haar tweede huwelijk aangaat, verklaart zij op 8 december 1744 dat zij aan haar drie kinderen uit haar eerste huwelijk (Willemijntje, Cornelia en Ary) samen f 1.000,- wil geven bij hun meerderjarigheid¹⁸⁰. Dat is meer dan was voorzien in haar testament met Ary van der Meyde d.d. 8 januari 1736 voor notaris Hendrik van Heuven in Gouda.
7. JACOBA (KLAREN), ged. Haastrecht 23 augustus 1707 (N.H.; get. Trijntje Jacobsdr.), jong overleden.
8. JAPICK (KLAREN), ged. Haastrecht 12 augustus 1712 (N.H.; get. Trijntie Japiks Verkayk), jong overleden.

IVh. **LIJSBETH JANS KLAREN**, ged. N.H. Oudewater 15 januari 1625 (N.H.). Zij huwt Waarder 20 september 1653 (N.H.) als j.d. van Hekendorp met **Cornelis Gijsberts van der Neut**, bij huw. j.m. aan de zuidzijde van Bodegraven (bij ondertr. Oudewater: j.m. van Bodegraven; bij ondertr. Bodegraven: j.g. wonende in de Weipoort van Bodegraven), zoon van Gijsbert en Ootjen Pieters¹⁸¹. Ze wonen bij de doop van hun kinderen aan het Laageinde van de Langeweide. Op 11 december 1670 testeren Cornelis en Lijsbeth, wonend in de Langeweide. Ze geven elkaar het vruchtgebruik van alle goederen tot wederhuwelijk toe. Als Cornelis eerst overlijdt, zal zij uit zijn naaste vrienden een medevoogd kiezen¹⁸². Cornelis Gijsberts van der Neut is in 1668 momboir over Willem Cornelisz. Loy, zoon van Cornelis Willemsz. Loy, schout van Waarder, en zaliger Neeltje Willems van der Neut, inzake de erfenis van Willem Pieterss van der Neut, overleden op Bekenes¹⁸³.

Uit dit huwelijk:

1. GIJSBERT (VAN DER NEUT), ged. Waarder 21 juni 1654 (N.H.).
2. JAN (VAN DER NEUT), ged. Waarder 13 februari 1656 (N.H.).
3. JAN (VAN DER NEUT), ged. Waarder 16 december 1657 (N.H.).

4. OOTGEN (VAN DER NEUT), ged. Waarder 4 maart 1663 (N.H.).

Met dank aan de heer C.J.J. Lans in Den Haag, die met zijn vele verwijzingen in indices en samenvattingen het onderzoek heeft vergemakkelijkt.

Noten

A.R.A. = Algemeen Rijksarchief

H.U.A. = Het Utrechts Archief

S.R. = Streekarchief Rijnstreek (Woerden)

S.H.M. = Streekarchief Hollands Midden (Gouda)

S.K. = Streekarchief Krimpenerwaard (Schoonhoven)

1. Zoon Lenart komt regelmatig met achternaam Cool voor. Cornelis slechts in één acte nl. de belening door het kapittel ten Dom op 30 april 1654. Ook Gijsbert slechts één maal nl. in de stukken voor het Hof van Holland inzake diens nalatenschap (zie noot 86). Lenart, Cornelis en Gijsbert konden blijkbaar niet schrijven, want ze zetten steeds een merk. De auteur heeft geen verwantschap aangetroffen met Maerten Cool, die in de 17e eeuw in Stein voorkomt en ook nageslacht aldaar heeft.
2. S.H.M., Archief van de kloosters in Gouda, inv. nr. 113, lijst van goederen en renten van het Catharina klooster circa 1564, blz. 5. Uit deze lijst blijkt dat dit de enige hofstede is die het convent in Hekendorp heeft. Het enige andere bezit van het convent in Hekendorp is een stuk land van 4 mergen.
3. Idem, blz. 7.
4. S.H.M., Oud Archief Gouda, inv. nr. 692, rekening februari 1587-januari 1588, folio 17v, alsmede de inv. nrs. 693, folio 22v; 694, folio 18v; 695, folio 13v; 696, folio 18v; 697, folio 20v; 698, folio 12 en 699, folio 22v. In inv. nr. 699 wordt abusievelijk vermeld dat het land van de Margrieten kwam. [Terzijde: de inventarisnummers beslaan soms dezelfde periode; er zijn nadere rekeningen. Intotaliteit beslaan de nummers 692-699 de periode februari 1587 tot januari 1592].
5. Dr. I.H. van Eeghen, Dagboek van broeder Wouter Jacobsz, Prior van Stein, bijgehouden over de periode 1572-1579; J.B. Wolters, Groningen 1959. Uit de inleiding.
6. A.R.A., Archief Rekenkamer ter Auditie, inv. nrs. 4789, folio 2v en 4790, folio 2. In inv. nr. 4789 wordt expliciet over twee mergen gesproken; in inv. nr. 4790 staat alleen de aanslag.
7. S.H.M., Oud Archief Gouda, inv. nr. 688, folio 63.
8. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 23, vierschaarboek 1582-1609 (bevat geen folionummers).
9. S.H.M., Oud Archief Gouda, inv. nr. 693, rekening februari 1587-januari 1588, folio 2.
10. S.H.M., Oud Archief Gouda, inv. nrs. 694, folio 2v; 695, folio 3v; 696, folio 2v; 697, folio 2; 698, folio 3 en 699, folio 1v.
11. S.H.M., Oud Archief Gouda, inv. nr. 760, stukken betreffende het Land van Stein 1538-1702; in de zevende deelmap van dit inv. nr., blz. 2 van het kohier van circa 1590.
12. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 30, folio 5.
13. S.H.M., Oud Archief Gouda, inv. nr. 1947, folio 86v (15 gulden), inv. nr. 1948, folio 114v (20 gulden, in vier termijnen; twee in 1599 -dat zijn dezelfde data als in inv. nr. 1947- en twee in 1600) en inv. nr. 1949, folio 129.
14. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 58 I, folio 329 d.d. 26 december 1605.
15. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 31, folio 14v d.d. 13 juli 1610.
16. S.H.M., Oud Archief Gouda, inv. nr. 2294, folio 180.
- 16a. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 30, folio 16.
17. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nrs. 23, 24, 31, 34, 35, 36 en 38. Cornelis zet voor het eerst zijn teken op 16 december 1597 in inv. nr. 23.
18. S.R., Weeskamer Stein en Willens, inv. nr. 2; verder Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nrs. 35 en 37.

19. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 58 I, folio 264 d.d. 4 september 1604 en 17 september 1604.
20. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 100, folio 42v d.d. 6 december 1616. Merkwaardig is dat hij in de acte burgemeester wordt genoemd. Cornelis zet zijn teken onder de acte.
21. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 66, folio 86 d.d. 16 oktober 1619.
22. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 34, folio 33v d.d. 30-5-1629.
23. Idem, folio 34v; alsmede: H.U.A., Archief Domkapittel Utrecht, inv. nr. 1308; dozen charters 134-136.
24. H.U.A., Archief Domkapittel Utrecht, inv. nr. 1308; dozen charters 134-136.
25. Archief Domkapittel, zie 24 en: S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nrs. 36, d.d. 25 juni 1633 en 38, d.d. 29 augustus 1637.
26. S.H.M., Oud Archief Gouda, het jaar 1625 (inv. nrs. 1950 en 1951), 1628 (inv. nrs. 1952, 1953 en 1954), 1631 (inv. nr. 1955), 1635 (inv. nr. 1956), 1638 (inv. nr. 1957), 1644 (inv. nr. 1958) en 1646 (inv. nr. 1959).
27. S.R., Oud Archief gemeente Stein, inv. nr. 92.
28. S.R., Oud Archief gemeente Stein, inv. nrs. 10, 26 en 37. Het kohier 1645 is het oudst bewaarde morgenboek.
29. S.R., Oud Archief gemeente Stein, inv. nrs. 109 (kohier opgesteld 1648) en 110 (kohier 1665).
30. De enige plaats waar Gijsbert met achternaam voorkomt is in een proces voor het Hof van Holland, inv. nrs. 3024 (request in 1671) en 789 (sententie 21 oktober 1672). Zie bij IVd Aert Symons Cool.
31. S.H.M., Oud Archief Gouda, het jaar 1628 (inv. nr. 1953), 1631 (inv. nr. 1955), 1635 (inv. nr. 1956) en 1638 (inv. nr. 1957).
32. S.R., Oud Archief gemeente Stein, inv. nrs. 10, 26 en 37.
33. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 94, blz. 494 d.d. 30 augustus 1631.
34. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 94, folio 581-584 d.d. 2 januari 1633. Waarschijnlijk is het 2 januari 1634, wordt in potlood op de acte vermeld; de volgende acte is nl. 11 maart 1634 gedateerd. Dit zal ook wel zo zijn gezien het gestelde in het testament van Gijsbert dat hij bij huwelijk een viertel erfpachtland heeft ingebracht; dat viertel verkreeg hij pas op 27 mei 1633.
35. Zie noot 11, blz. 3.
36. S.H.M., Oud Archief Gouda, inv. nr. 2294, folio 180v. Hier is sprake van Pietertgen Huyghen, weeskindt. Dit is de in het testament van 24 november 1628 genoemde Pieter Huygense.
37. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 94, folio 395-398 d.d. 24 november 1628. Verder wordt vermeld, dat de erfgenamen van Gerrit uit zijn nalatenschap 100 gulden moeten uitkeren aan Pieter Huygense, de natuurlijke zoon van Jacobgen Pieterse, nagelaten innocente dochter van wijlen Crijntgen Ghijsse, zijn eerste huisvrouw. Plus, mocht hij gaan trouwen, alsdan een bed met toebehoren. Jacobgen Pieters is dochter van Pieter Huyghens, broer van Jacob Huygen, schout van Snelrewaard, blijktens acte waarin Jacob voor wijlen zijn broer Pieter optreedt op 13 oktober 1610 (S.R., Weeskamer Land van Stein, inv. nr. 3). Het kind is dus naar zijn grootvader van moederszijde vernoemd. De vader van Pieter Huyhense is Joost Cornelisz, schoenlapper te Haastrecht (ook "Joost de schoelapper" in deze acte), wordt op 9 januari 1609 verklaard door vier vrouwen, die bij zijn geboorte aanwezig waren (geboren op "maanerdach nae de kersheyiligen dage in de avondstond"). Dit had de moeder nl. bij de geboorte op vraag van de vroedvrouw Claesgen Anthonisdr. verklaard. Gevraagd of de moeder door de vroedvrouw de eed was afgenomen om de waarheid te zeggen, antwoordde deze: mij dunkt dat ze daartoe niet bekwaam is (verklaring opgenomen in het vierschaarboek van Stein, inv. nr. 23). Op 3 januari 1631 wordt een verklaring afgelegd dat Joost Cornelisz. schoenlapper te Haastrecht woonde, gehuwd is en kinderen heeft en voorts geconverseerd heeft met zaliger Jacobgen Pieters, innocente dochter in het Land van Stein en een zoon Pieter Joostens heeft verwekt, die nog te Stein woont. Hier krijgt het kind dus het patroniem van zijn vader (A.R.A., serie nadere toegangen, geel 16, opgesteld door C.J.J. Lans, uit het Not. Arch. Haastrecht, inv. nr. 4645, folio 7). Er wordt blijktens een verklaring van korte tijd later (11 februari 1631) voor het Hof van Holland geprocedeerd inzake Pieter Joosten, universeel erfgenaam van zijn moeder (als boven, folio 10). Gerrit Gijsberts Snelrewaard is bij diverse civiele processen

- betrokken (S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 24, vierschaarboek 1609-1618); het voert te ver dit hier op te nemen.
38. A.R.A., nadere toegangen (gele serie, nr. 16), samenvattingen acten door C.J.J. Lans; uit Not. Arch. Haastrecht, inv. nr. 4644, folio 39.
 39. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 357, folio 227 en 227v d.d. 21 mei 1655.
 40. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 235, folio 153 d.d. 7 september 1656.
 41. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8540, acte 76 d.d. 15 februari 1658.
De nalatenschap is niet zo groot. Herman had o.a. een huis, berg en schuur in Kattenbroek op de grond en het erf van Pieter Aelbert Preys, in welk huis hij overleden is. Hij had o.a. 10 koebeesten en maakte kaas. De nalatenschap bevat een aantal speciën met hun waarde in guldens, waaruit blijkt: een ducaton is 15 gulden, een gouden rijder 13 gulden, een Engelse Jacobus 13 gulden, een Aelbertijn 6 gulden 10 stuivers, een ducaat 5 gulden, een pistolet 9 gulden, een halve carolijn 6 gulden, een Franse kroon 4 gulden 10 stuivers, een zilvere ducaton 3 gulden 3 stuivers, een Konings daalder 2 gulden 10 stuivers, een staten kroon 2 gulden, een Spaanse mat 2 gulden 8 stuivers, een Schotse distelblom 12 stuivers en een Engelse schelling 10 stuivers.
 42. S.R., Weeskamer Stein en Willens, inv. nr. 2, Weesboek 1619-1811.
T.a.v. Aert Aertse: Hij komt nog voor in de lijst met inwoners in het Land van Stein op 13 januari 1674. Niet in de lijsten met weerbare mannen 1672/1673. Dat ligt voor de hand; hij zal ruimschoots de 60 jaren zijn gepasseerd.
 43. S.H.M., Oud Archief Gouda, inv. nrs. 1958 (1644), 1959 (1646), 1960 (1652), 1961 (1653), 1963 (1659), 1964 (1665), 1965 (1666), 1966 (1667, 1e heffing), 1967 (1667, 2e heffing), 1968 (1668, 1e heffing), 1969 (1668, 2e heffing), 1970 (1669), 2268 (1654), 2269 (1655), 2270 (1656), 2271 (1657), 2272 (1658), 2273 (1660).
In het Oud Archief van het Land van Stein bevinden zich voorts kohieren d.d. 19 september 1644, 31 mei 1647, 12 februari 1653 en 17 maart 1654, waarin Barbara Aerts met 2.000 gulden vermeld staat (S.R., Oud Archief gemeente Stein, inv. nrs. 87 en 92).
 44. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 25, folio 24v.
 45. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 25, folio 39.
 46. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 55.
 47. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 61.
 48. A.R.A., Archief Rekenkamer ter Auditie, inv. nr. 19.
Betaald wordt over 4666-13-6, zijnde 4.000 plus de zesde verhoging.
 49. S.H.M., Oud Archief Gouda, inv. nr. 2280, betreft de rekening van de 400e penning 1681 van het kwartier van Gouda, die pas wordt gesloten op 24 oktober 1716.
 50. S.R., Oud Archief gemeente Stein, inv. nr. 89.
 51. H.U.A., Grafboek Oudewater 1649-1706.
Leendert Symons Kool heeft graf 26 op het Sakrementskoor in eigendom; zoon Symon Leenderts Kool graf 25 op het Sakrementskoor. De inkomsten uit begraven in de kerk zijn ook bij het H.U.A. beschikbaar vanaf 1647.
 52. S.H.M., Oud Archief Gouda, inv. nr. 692, folio 6v.
 53. S.H.M., Oud Archief Gouda, inv. nrs. 694, folio 2v; 695, folio 3v; 696, folio 2v; 697, folio 2v; 698, folio 3v en 699, folio 2.
 54. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nrs. 4 en 5.
 55. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 6, d.d. 14 mei 1626.
 56. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 90, folio 226-226v d.d. 3 augustus 1631.
 57. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 193, folio 120-121v d.d. 24 december 1644 waarin de verklaring van 9 juni 1640 ook is opgenomen.
 58. H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nr. 1883, d.d. 24 november 1652.
Eerdere testamenten worden nietig verklaard. Naast het testament van 3 augustus 1631 blijkt er ook nog een testament te zijn d.d. 22 april 1635 voor deze notaris Hugo de Hoy. Dit is echter niet bewaard gebleven.
 59. H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nr. 1884, acte 19 d.d. 27 maart 1654.
 60. A.R.A., Archief Rekenkamer ter Auditie, inv. nr. 26, folio 170.
 - 60a. Bij het hoofdgeld 1622 woonde Marritjen Ariens nog bij haar broer Cornelis Ariens

- Baes in Haastrecht.
- 60b. Weeskamer Haastrecht, inv. nr. 1, d.d. 1 april 1614.
Verwijzing overgenomen uit klapper van de heer C.J.J. Lans in Gele Klapper nr. 16, aanwezig in de studiezaal van het A.R.A.
- 60c. R.A.U., Grafboek Oudewater 1604-1649, Hoogkoor, regel 4, graf 7.
61. De huwelijksintekening voor deze intekening heeft als datum 18 september 1630; het huwelijk erna 3 november 1630.
62. Symon is schepen van Hekendorp volgens het Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nrs. 6, 7 en 8. En in 1638 en 1639 ook: Op 2 november 1638 is Symon, schepen in Hekendorp, getuige bij een testament verleden voor notaris Pons Pietersz. Jongsten in Oudewater. Dat is hij ook op 10 januari 1639 voor dezelfde notaris bij het testament van de in Hekendorp wonende echtelieden Ellert Gerrits en Neeltgen Leenderts. De andere getuige is Jan Dircx, inwoner van Hekendorp.
63. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 6, blz. 51 d.d. 20 december 1628.
64. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 6, blz. 133 d.d. 27 februari 1632.
65. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 178, blz. 426 d.d. 8 november 1636.
66. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 156, blz. 455 d.d. 11 juli 1656.
67. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8515, acte 90 d.d. 4 maart 1661.
68. S.R., Oud Archief gemeente Hekendorp, inv. nrs. 41 en 42.
69. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nrs. 8 en 9.
70. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 9.
Er is sprake van de erfgenamen van Cool. Het gaat vermoedelijk om Gijsbert Symons Cool, maar dat is niet zeker.
71. Regionaal Archief Noord-Kennemerland, Not. Arch. Alkmaar, inv. nr. 436, folio 43 e.v.
- 71a. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 9, alsmede H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nr. 1900, d.d. 25 oktober 1684.
72. H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nr. 1900, d.d. 25 oktober 1684.
73. H.U.A., lidmatenboek Oudewater in band groen 136 studiezaal.
74. H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nr. 1890, d.d. 6 september 1670.
- 74a. A.R.A., Archief Rekenkamer ter Auditie, inv. nr. 26, folio 150.
75. H.U.A., syllabi in studiezaal inzake Benschop; transportacten, nr. 3, folio 80-81 en 101-102 (perceel 268). Deze syllabi zijn excerpten uit het O.R.A. Benschop, inv. nrs. 257-267, die door schrijver deses niet in origineel zijn nagezien.
76. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 148, folio 462 e.v. d.d. 26 september 1649.
77. H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nrs. 1886, d.d. 21 juni 1663 en 1893, d.d. 22 januari 1674.
78. H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nr. 1898, d.d. 18 november 1675.
79. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 8, alsmede de acte uit noot 72.
80. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 6, blz. 70. De acte is niet gedateerd; de eerdere is van 4 juli 1629 en de latere van 14 januari 1630.
81. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 149, folio 234 e.v. d.d. 5 juni 1655.
Belitgen Geerlofs, wed. van Dirck Wouters Versloot, huwt Oudewater 14 november 1631 met Willem Andriessse van der Hede, jonggezel te Lopik. In het kohier 100^e penning Hekendorp 1667 komt Belittien Geerloffs met haar zoon Wouter Versloot voor met 4.000 gulden. In het kohier 1669 alleen Wouter Versloot nog met diezelfde 4.000 gulden.
82. Uit haar 2e huwelijk krijgt Belichgen een zoon Andries. Op 16 april 1654 testeren de ongehuwde halfbroers Wouter Dirckcx Versloot en Andries van der Heden (S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 234, blz. 131/132), wonende Hekendorp. Zij benoemen tot hun universele erfgenaam -onder diverse voorwaarden van uitkeringen- hun lieve en welbeminde moeder Belichgen Geerloffs Claren.
83. H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nr. 1884, d.d. 27 februari 1657.
84. H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nr. 1886, d.d. 4 oktober 1664: huwelijkse voorwaarden tussen Wouter Dircx Versloot, weduwnaar van Marrichjen Symons Cool, wonend Hekendorp, geassisteerd met Belichjen Geerlofs Claren, zijn moeder, en Leendert Geerloffs Claren, zijn oom, en Claesjen Pieters van Laeckernvelt, j.d. tegenwoordig wonend in Hekendorp,

- geassisteerd met Pieter Cornelisz., vader, Cornelis Pieters, broer, en Geerloff Leendertss, haar neef.
85. G.A. Amsterdam, Poorterboek 1, blz. 8.
 86. A.R.A., Archief Hof van Holland, inv. nrs. 789 en 3024.
Aanvullend: Op 23 september 1672 machtigt mr. Pieter Swartendijck, namens zijn vader en de andere genoemden, Cornelis Vinck om voor het Hof tegen Aert Cool te compareren. G.A. Den Haag, Not. Arch. Den Haag, inv. nr. 854, blz. 251.
 87. G.A. Amsterdam, Poorterboek 2, blz. 304.
 88. A.R.A., Archief Rekenkamer ter Auditie, inv. nr. 26, folio 23v.
Dirk Swartendijck wordt, naast voor zichzelf, ook aangeslagen voor de boedel van zijn moeder, terwijl de erfgenamen van Pieter Claes van der Neut, die in Bodegraven wonen, voor de andere helft worden aangeslagen, elk *f* 4.000.
 - 88a. S.R., Oud Archief gemeente Waarder. De vermogenskohieren zijn opgenomen in de inv. nrs. 34-37, het schoorsteengeld in inv. nr. 32 en het verpondingskohier in inv. nr. 26.
 89. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 6, blz. 168 d.d. 12 juni 1633.
 90. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 94, blz. 562 d.d. 24 november 1633.
 91. S.R., Archief Weeskamer Waarder, inv. nr. 1 (weesboek 1642-1692), d.d. 16 december 1642 (gevonden n.a.v. de serie Reeuwijkse bronnen in het S.R.).
 92. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 193, blz. 49/50 d.d. 9 juni 1644.
 93. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 319, blz. 33/34 d.d. 1 juli 1652.
 94. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8506, acte 62 d.d. 22 augustus 1661.
 95. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8522, acte 61 d.d. 28 februari 1669.
 96. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8553, acte 97 d.d. 8 maart 1680.
Maarten Deijm wordt gemachtigd om te compareren voor het Hof van Holland jegens al de debiteuren van wijlen Gijsbert Huybertss de With, in zijn leven kameraar van het Groot Waterschap van den landen van Woerden en lakenverkoper aldaar. Maarten wordt machtig gemaakt door Dirck Swartendijck, gehuwd met Maria Gijsberts de With en door Gijsbert Griffioen, gehuwd met Catarina Huybers de Widt. Dirk en Gijsbert compareren mede namens de minderjarige erfgenamen van Gijsbert Huybertss de With. Deze is schoonvader van Dirck en schoongrootvader van Gijsbert Griffioen.
 97. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8533, acte 31 d.d. 8 februari 1651.
Dirck had op 22 januari 1650 twee huisjes met erven op Honthorst, liggende aan de Rijn, gekocht van Machtelt Otten, lest weduwe van Aert Jans Coppedraeyer, voor 375 gulden. Belender is Cornelis Jans Plomper. Vermoedelijk betreft het dezelfde huisjes als op 8 februari 1651 genoemd [inv. nr. 8532, acte 27 d.d. 22 januari 1650].
 98. S.R., lijst Hoogheemraden Groot Waterschap in de studiezaal in Woerden.
 99. Ons Voorgeslacht 1997, blz. 505; Leenrepertorium Hofstede de Haar door J.C. Kort.
Dirk treedt op op 12 februari 1653, 24 maart 1655, 15 maart 1662 en 31 juli 1665.
 100. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8537, acte 115 d.d. 6 februari 1655.
 101. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8550, acte 34 d.d. 12 maart 1673.
 102. G.A. Den Haag, Not. Arch. Den Haag, inv. nr. 495, blz. 385 d.d. 15 maart 1675.
 103. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8523, acte 62 d.d. 10 mei 1677.
 104. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8553, acte 14 d.d. 16 juli 1679.
Johan Vermij maakt op 18 juli 1679 Jacob de Vos machtig (G.A. Den Haag, Not. Arch. Den Haag, inv. nr. 497, blz. 666); het betreft de zaak vermeld in noot 126.
 - 104a. A.R.A., Archief Rekenkamer ter Auditie, inv. nr. 27, folio 1v en 2.
 105. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8553, acte 98 d.d. 8 maart 1680.
 106. G.A. Den Haag, Not. Arch. Den Haag, inv. nr. 994, blz. 70 d.d. 5 november 1681.
 107. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8559, acte 87 d.d. 23 september 1693.
 108. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8588, acte 29 d.d. 2 juni 1715.
Staat en inventaris van de nagelaten goederen van Maria Pelt, weduwe van Lucas de With, overleden 11 juli 1713 in Woerden. Schifting in vier parten t.w. Abraham, Gijsbert en Huybert de With, alsmede de kinderen van Johannes de With. E.e.a. op grond van het testament van Maria Pelt d.d. 9 juni 1713 voor notaris Dirk Swartendijck in Woerden.

109. Johanna en Maria Griffioen zijn dochters van Gijsbertus Griffioen en Catharina de With. Juffrouw Maria de With, in leven huisvrouw van Dirk Swartendijk, is hun moeije. Zij machtigen Johannes Mosch, med. doctor en burgemeester van Woerden, om namens hen op te treden [S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8579, acte 10 d.d. 22 februari 1706].
110. S.R., Recht. Arch. Waarder, inv. nr. 9, d.d. 26 november 1694 (gevonden n.a.v. syllabus Reeuwijkse bronnen in het S.R.). Betaald wordt 1.300 in contanten en 2.100 in een cusingbrief. In een marginale aantekening d.d. 23 mei 1710 worden als erfgenamen van Dirk genoemd mr. Abraham Boogaart, oud-burgemeester van Woerden en Dirk Swartendijk, secretaris van Montfoort en schout van Waarder. Zij compareren mede namens de andere erfgenamen: hun broeders en zwagers Gijsbert Swartendijk, predikant te Hoorn, en Leendert Swartendijk, koopman in wijnen in Rotterdam. Zij verklaren dat de cusingbrief is voldaan.
111. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8523, acte 60 d.d. 22 maart 1677.
112. Ons Voorgeslacht 1949, blz. 119, fragment-genealogie Bisschop door mr. F.W. Bolk.
113. G.A. Amsterdam, Not. Arch. Amsterdam, inv. nr. 3662, folio 266/7 d.d. 24 mei 1669.
114. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8522, acte 69 d.d. 3 september 1669.
- 114a. A.R.A., Archief Rekenkamer ter Auditie, inv. nr. 26, folio 24.
115. G.A. Den Haag, Not. Arch. Den Haag, inv. nr. 994, blz. 6/7 d.d. 13 december 1676.
116. G.A. Den Haag, Not. Arch. Den Haag, inv. nrs. 496, blz. 135 d.d. 31 maart 1676, 498, blz. 210 d.d. 6 juli 1680 en 1000, blz. 191 d.d. 15 april 1681.
117. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nrs. 8552, acte 38 d.d. 15 juni 1677 en 8554, acte 13 d.d. 14 oktober 1683.
118. G.A. Den Haag, Not. Arch. Den Haag, inv. nr. 994, blz. 77 d.d. 15 juli 1682.
119. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8554, acte 58 d.d. 26 november 1685.
120. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8564, acte 19 d.d. 7 april 1693.
121. S.R., Recht. Arch. Waarder, inv. nr. 9, blad 30/31.
122. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8584, acte 11 d.d. 5 maart 1711.
Voorwaarden waaronder de pannbakkerij en tichelbakkerij met huisjes en grond daarbij, alle gelegen op het Oudeland onder de poorterie van Woerden worden verkocht door dominee Gijsbert Swartendijk, remonstrants predikant in Hoorn, voor hemzelf, juffrouw Geertruyt Swartendijk, weduwe van meester Abraham Boogaart, in zijn leven burgemeester van Woerden, voor haar zelf, Dirk Swartendijk, secretaris van Montfoort, voor hemzelf en als in huwelijk hebbende juffrouw Johanna Griffioen, mitsgaders de heer Leonard Swartendijk, koopman in Rotterdam, voor hemzelf, en dominee Johan Everhard Meyer, luthers predikant in Leiden, als in huwelijk hebbende juffrouw Maria Griffioen, alsmede dr. Johannes Mosch, schout van Woerden als voogd over Huybert Griffioen, tesamen eigenaars.
123. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8564, acte 44 d.d. 29 oktober 1713.
In deze acte verschenen Gijsbert Swartendijk, remonstrants predikant in Hoorn, Hendrik Meeuwels, koopman tot Rotterdam, gehuwd met Geertruyt Swartendijk –en ook zijzelf-, Dirk Swartendijk, notaris en procureur alhier, alsmede Leonard Swartendijk, koopman tot Rotterdam, allen kinderen van Pieter en Engeltje. Het grootste deel van de hier genoemde goederen -meest obligaties- is afkomstig van Mattheus van Wieringen. Met de andere erfgenamen van Mattheus was er een provisionele scheiding geweest op 7 oktober 1712 voor notaris Paulus van den Ende in Amsterdam.
124. De gegevens over de huwelijken van de kinderen en over de kleinkinderen van Pieter Swartendijk en Engeltje van Wieringen zijn overgenomen uit het Geslachtsregister van Jacob van Ceters en Maria van Wieringen, Amsterdam 1696, later aangevuld, opgenomen in de Wapenheraut 1910; zij zijn niet door mij gecontroleerd. Gegevens inzake Alida Swartendijk en Wilhem van Mierop zijn overgenomen uit Nederland's Patriciaat 22, blz. 235.
125. "Index op de verzoekschriften om en de door de Staten van Holland en West-Friesland verleende akten van Venia Aetatis (1613-1700), door J.A. Jaeger, 1967", blz. 83; uitgave van het A.R.A. Venia (vrijstelling) Aetatis (leeftijd): 'handlichting'.
126. A.R.A., Archief Hoge Raad, inv. nr. 776, folio 24-31v (register geextendeerde sententien 1684). Nader over deze zaak in S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8553, acten 33 (13 mei 1679; Gerard Mulock, heer van den Enghen en officier der stede Woerden maakt Jacob de Vos, procureur voor het Hof van Holland, machtig namens hem tegen Aelbert te procederen) en 34 (15 mei 1679; Isack de Mooy maakt dezelfde Jacob de Vos machtig), alsmede inv. nr. 8552, acte 125 d.d. 18 juni 1678 (intrekking procuratie door Aelbert, medicine doctor, op Jan van Groeneveld en Jan Vermij).

127. S.R., Weeskamer Woerden, weesboek 6, folio 183.
128. Op 3 januari 1609 is er sprake van de drie nagelaten weeskinderen van IJeffjen Aryens zaliger, verwekt door Leendert Jans in Hekendorp. IJeffjen ("Lenart Jan Claaren huysvrouw") wordt in 1600 en Lenart Jan Claaren in 1603 begraven in Oudewater. IJeffjen is dochter van Aryen Aryens en Annitgen Cornelisdr., welke laatste als weduwe op genoemde 3 januari 1609 compareert (S.R., Weeskamer Stein en Willens, inv. nr. 7). Aryen Aryens is zoon van Aryen Sanders, in 1527 gezworene van Stein (Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 30, folio 8 d.d. 18 januari 1601; Weeskamer Stein en Willens, inv. nr. 1, blz. 12 d.d. 26 mei 1527).
129. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 5.
130. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 6, blz. 64 d.d. 2 mei 1629.
131. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 6, blz. 62 d.d. 2 mei 1629.
132. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 6, blz. 93 d.d. 3 april 1630.
133. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 34, folio 61 d.d. 19 november 1630
134. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 6, blz. 222 d.d. 28 maart 1636.
135. H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nr. 1884, d.d. 12 juli 1654.
136. H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nr. 1884, acte 70 d.d. 18 maart 1656.
137. H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nr. 1886, d.d. 19 november 1664.
138. Er zijn in de onderhavige periode nog twee kinderen van een Jan Leenderts gedoopt in Oudewater. Lenert, ged. 19 mei 1617 kan niet uit dit huwelijk zijn (gedoopt voor de huwelijksdatum); Harmen, ged. Oudewater 21 januari 1626 kan dat wel zijn, maar is in dat geval niet volwassen geworden. Hierbij moet verder worden bedacht dat er nog twee andere Jan Leendertss in deze periode in Hekendorp wonen nl. Jan Leenderts Hogenboom en Jan Leenders Decker, die ook de vader zouden kunnen zijn.
139. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 7, d.d. 23 april en 20 augustus 1649.
140. Simon komt wel in het grafboek voor, maar niet in het register van ontvangsten voor begraven. Is die aantekening vergeten? Vast staat dat er, blijkens deze graf- en ontvangstenboeken (in de studiezaal van het R.A.U.), massaal is begraven in Oudewater in deze periode (rampjaar 1672).
141. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 8, alsmede Oud Archief gemeente Hekendorp, inv. nr. 42.
142. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 9.
143. H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nr. 1884, d.d. 22 november 1655.
144. S.R., Recht. Arch. Hekendorp en IJsselveer, inv. nr. 7, d.d. 7 augustus 1641 en 22 april 1645.
145. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8532, acte 67 d.d. 14 december 1650.
146. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8533, acte 44 d.d. 26 april 1651.
147. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8535, acte 98 d.d. 8 oktober 1653.
148. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8534, acte 18 d.d. 5 oktober 1652.
149. S.R., Oud Archief gemeente Waarder, inv. nr. 38.
150. S.H.M., Oud Archief gemeente Gouda, inv. nrs. 1963 (1659), 1964 (1665), 1965 (1666), 1966 (1667, 1e 200e penning; hier is f 9.000,- doorgehaald), 1967 (1667, 2^e 200e penning), 1968 (1668, 1e 200e penning), 1969 (1668, 2e 200e penning), 1970 (1669), 2273 (1660). A.R.A., Archief Rekenkamer ter Auditie, inv. nr. 19, inzake 1674, waarbij ook over de zesde verhoging moet worden betaald.
151. S.R., Oud Archief gemeente Stein, inv. nr. 110.
- 151a. H.R., Arch. Hoogdijksbestuur Stein en Willens, inv. nr. 1, folio 104v en 119v; inv. nrs. 12 en 70 (niet-gefolieerd).
152. H.U.A., syllabi studiezaal inzake Benschop; transportacten, nr. 2, folio 86-88 d.d. 2 juni 1666 (perceel 107), resp. nr. 3, folio 18-19 d.d. 11 maart 1686 en folio 101-102 d.d. 27 juli 1692 (perceel 268). Deze syllabi zijn excerpten uit het Recht. Arch. Benschop, inv. nrs. 257-267.
153. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 464, folio 73 en 74 d.d. 21 februari 1673.
154. S.R., Oud Archief gemeente Stein, inv. nr. 115.
155. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 25, vierschaarboek 1674-1740.
156. S.R., Weeskamer Stein en Willens, inv. nr. 2, weesboek 1619-1811.
157. S.R., Oud Archief gemeente Stein, inv. nrs. 114 (1672), 170 (1672) en 172 (1673).
158. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 25.
159. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 25, folio 26v en 29.
160. S.R., Oud Archief gemeente Stein, inv. nr. 26.
161. S.R., Oud Archief gemeente Stein, inv. nr. 89.

162. S.R., Oud Archief gemeente Stein, inv. nr. 96.
163. S.R., Oud Archief gemeente Stein, inv. nrs. 13 en 67.
164. Onze Voorouders, kwartierstaten afdeling Rijnland van de NGV, 1989, blz. 205. Zie ook O.V. 1981, blz. 368 e.v., inzake de oudste generaties Verduyn en G.N. 1965, blz. 207 e.v., genealogie.
- 164a. H.R., Arch. van de polder Stein, inv. nr. 257 (Rekeningen 1684, folio 1 en 9v; 1685, folio 1 en 9; 1686, folio 1 en 10; 1687, folio 1 en 8v).
165. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 42. Op 20 oktober 1683 koopt Aert Claere bij een openbare verkoping door de heer en mr. Govert van Slingerlandt enkele partijen iepen en andere bomen.
- 165a. H.R., Arch. van de polder Stein, inv. nr. 257 (Rekeningen 1681, folio 2; 1683, folio 1v en 2; 1684, folio 1v en 2; 1686, folio 2).
166. H.R., Arch. van de polder Stein, inv. nr. 257 (Rekeningen 1693, folio 1 en 7v; 1694-1696 steeds folio 1 en 8) en inv. nr. 258 (Rekeningen 1697, folio 8v; 1706, folio 1 en 9v; 1707-1709, folio 1 en 8v).
- 166a. S.K., Oud Archief gemeente Haastrecht, inv. nr. 2462.
In dit inv. nr. bevindt zich een verleibrief d.d. 13 februari 1734 op zoon Leendert van Willem Klare, waarbij de koop door Willem op 2 april 1708 van de voogden van de kinderen van wijlen Heronymus Jonghkind wordt gememoreerd. Ook wordt vermeld dat in 1651 Michiel Gijsbertse Vergouw met dit stuk land was beleend. Het gaat om het grondstuk nr. 4 bis in O.V. 1982, blz. 581/2.
167. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 511, folio 17 d.d. 2 april 1708.
168. S.R., Oud Archief gemeente Stein, inv. nrs. 26 en 37.
169. A.R.A., studiezaal, copieën Handelingen Kerkenraad, in deel rood 2: I.
170. S.R., Recht. Arch. Stein en Willens, inv. nr. 57.
171. S.K., Oud Archief gemeente Haastrecht, inv. nr. 2462.
172. S.K., Recht. Arch. Haastrecht, inv. nr. 176, acte 86 d.d. 13 juli 1738.
173. S.K., Oud Archief gemeente Haastrecht, inv. nr. 2462.
Het betreft een acte verleden voor notaris Cornelis Swanenburg, residerende te Gouda en Haastrecht.
174. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 660, acte 52, folio 165 d.d. 21 augustus 1740.
175. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 636, acte 59 d.d. 12 november 1722.
176. S.K., Oud Archief gemeente Haastrecht, inv. nr. 2462.
In dit inv. nr. bevinden zich de genoemde acten van 10 oktober 1724 en tweemaal 1 juni 1747. Het testament d.d. 10 oktober 1724 is verleden voor notaris Frederik Tieleman van Schelluine te Schoonhoven. De -uitvoerige- acten van 1 juni 1747 zijn verleden voor notaris Cornelis Swanenburg in Gouda. Armoedig was het niet: Zo wordt op 10 mei 1742 door haar voogden voor Cornelia Clare, dochter van Leendert en Neeltje, gekocht een gouden ketting met gespslotje voor 101 gulden en 17 stuivers.
177. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 655, acte 2 d.d. 3 januari 1734.
178. S.K., Oud Archief gemeente Haastrecht, inv. nr. 2462.
Hierin: Testament van Harmen van Grieken en Eva Klaren d.d. 10 december 1760 voor notaris Cornelis Brack in Gouda. Testament van Eva Claere, weduwe Hermen van Grieken, d.d. 5 juni 1772 voor notaris Allard Pierson in Gouda, en inventaris van de goederen die Eva Claaren, overleden 6 juni 1772, heeft nagelaten, voor notaris Allard Pierson in Gouda.
179. S.H.M., Not. Arch. Gouda, inv. nr. 653, acte 7 d.d. 27 januari 1735.
180. S.K., Recht. Arch. Haastrecht, inv. nr. 176, acte 145 d.d. 8 december 1744.
181. H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nr. 1890, d.d. 4 januari 1670.
Cornelis Gijsberts van der Neut, wonend in de Langeweide en zijn broer Pieter Gijsberts van der Neut, wonend in de Weipoort onder Bodegraven, compareren. Zij verklaren geloot te hebben inzake de nagelaten landen en het huis van hun moeder Ootjen Pieters zaliger. Cornelis krijgt een stuk land gelegen op het Laageinde van de Langeweide, strekkende van de Langeweidse dijk tot in de dubbele Wierikke.
182. H.U.A., Not. Arch. Oudewater, inv. nr. 1890, d.d. 11 december 1670.
183. S.R., Not. Arch. Woerden, inv. nr. 8522, acte 44 d.d. 29 februari 1668.

APPENDIX

VOOROUDERS VAN SIMON ARYENS

Aan de hand van een aantal gegevens inzake landerijen, zoals die o.a. in de penningkohieren voorkomen, kunnen vader, grootvader en overgrootvader van Symon Aryens in Stein en Hekendorp worden getraceerd.

De **overgrootvader** van Symon Ariens is Adriaen Symons, die gehuwd was met een Gheertruyt. In het kohier van de 10e penning van Hekendorp over 1543 komt Gheertruyt, Adriaen Symonss weduwe in het Land van Stein voor, die 12 mergen huurland gebruikt ^a. Dit grondstuk komen we hieronder weer tegen. In het kohier van de 10e penning 1543 van Stein komt Gheert Aryens weduwe voor met drie viertelen eigen land en de helft van 1½ viertel huurland ^b.

In de lijst met huurders van land in Stein van de Regulieren over 1533 komt hij voor: “Ariaen Symonz. dat weer lants van ‘t kijflant voer die poort, streckende van den hongher camp totten Reeweck toe voer ses en(de) dertich karolus g(u)l(dens)”^c.

Mogelijk is de onderhavige Adriaen de Arien Symonz., die op 6 december 1499, vergezeld door zijn broer Jacob Symonz., in het klooster van het Land van Stein verscheen voor de prior, de onderschout en weesmeesters in Stein, en daar vertichting doet aan zijn weeskind Damis Ariaenz. voor zijn moederlijk erf met een bedrag van 125 schilden. Op 13 december 1528 verklaart Damis Ariaens dat hij voldaan is van zijn moederlijk erfdeel ^d. Bovengenoemde Geertruyt zou dan (minimaal) de tweede vrouw van Adriaen zijn.

De **grootvader** van Symon Ariens heet ook Symon Ariens; echtgenote onbekend.

In het kohier van de 10e penning 1543 in Stein komt Symon Aryens voor met 1½ viertel eigen land alsmede 2 viertelen huurland en nog eens 8 mergen huurland ^e. In de 10e penning 1553 in Stein komt hij voor met 1½ viertel (zes mergen) eigen land en een viertel huurland van vier mergen, gehuurd van Marijngen Vos, een viertel land van vier mergen gehuurd van Warnaer Aryens en 2 viertelen, samen 8 mergen, gehuurd van de broers van Stein (dat zijn de Regulieren) ^f. Inzake het van Warnaer Aryens gehuurde land wordt, zoals we in bovenstaand artikel zagen, op 19 augustus 1586 Mantgen Zymonsdr., weduwe van Zymen Arienss, gedaagd. De 8 mergen gehuurd van de Regulieren, komen we hieronder weer tegen.

De **vader** van Symon Ariens is Adriaen Symons, die gehuwd was met Clara (Clare).

In het kohier van de 10e penning 1556 van Hekendorp komt Adrien Symons voor met een huis alsmede met 12 mergen huurland, toebehorende het Katrijne klooster binnen Gouda ^g. Gezien de plaats in het kohier is dit dezelfde 12 mergen die bij Gheertruyt, weduwe Adriaen Symons voorkomt. Het moet ook de -zie bovenstaand artikel- van de Catrijnen komende hofstede van 14 mergen met de uiterdijk van Symon Ariensen in Hekendorp zijn, en dus ook de 16 mergen in Hekendorp, die verongeldt voor 12 mergen, welke later op Leenert Symon Ariens in Hekendorp en Marritgen, Symon Ariensen weduwe zijn gekomen. Het betreft de enige hofstede van de Catrijnen in Hekendorp (naast nog een stuk land van vier mergen).

Adriaen Symonss in het Land van Stein koopt in 1561 1½ viertel land van Ghijs Harmans ^h. Clara Arien Symons huurt 8 mergen hooi- en weiland in Stein van de Regulieren, blijkens de legger van de geannoteerde goederen 1575 ⁱ. Clara Adriaens dochter betaalt over 1573 landpacht over deze 8 mergen ^j. Clare (Clara), de weduwe van Arien Simonss, wonend bij de steene kamer, bruikt 3 mergen van mr. Jan Dimmer in 1573 en 1574 ^k.

Noten bij de appendix

- a. A.R.A., Archief Staten van Holland voor 1572, inv. nr. 235, 10e penning Hekendorp 1543, fiche 106, blz. 2 en 14.
- b. A.R.A., Archief Staten van Holland voor 1572, inv. nr. 377, 10e penning Land van Stein 1543, op film, blz. 9 van het kohier.

- c. S.R., Archief Weeskamer Land van Stein, inv. nr. 1, Weesboek 1499-1575, blz. 5.
- d. S.R., Archief Weeskamer Land van Stein, inv. nr. 1, Weesboek 1499-1575, lijst huurders op de blz. 17-22.
- e. Als b, blz. 10 van het kohier.
- f. A.R.A., Archief Staten van Holland voor 1572, inv. nr. 795, 10e penning Land van Stein 1553, op film, blz. 3, 7 en 8 van het kohier.
- g. A.R.A., Archief Staten van Holland voor 1572, inv. nr. 966, 10e penning Hekendorp 1556, op film, folio 2v.
- h. S.H.M., Oud Archief Gouda, inv. nr. 760; stukken betreffende het Land van Stein 1538-702; hierin een lijst met aankoop 1561 in de map met stukken inzake een geschil inzake aankoop 1561/1562.
- i. S.H.M., Oud Archief Gouda, inv. nr. 688; legger ontvangsten van de geannoteerde goederen in het ressort van Gouda 1575, folio 65.
- j. A.R.A., Archief Rekenkamer ter Auditie, inv. nrs. 4789, folio 2v en 4790, folio 2.
- k. A.R.A., Archief Rekenkamer ter Auditie, inv. nr 4574, folio 28v, 80, 80v.

CORRECTIE COOL/SWARTENDIJK/CLAREN

door

G.J. Leeuwenhoek

Gepubliceerd in Kronieken 2000.

Vrouwen, met name als ze al lang weduwe waren, werden in de 16e en 17e eeuw nogal eens genoemd met de voornaam van hun man als (foutief) patroniem. De heer H.M. Kuypers te Voorschoten wees mij hierop n.a.v. mijn artikel inzake het nageslacht van Symon Ariens in Stein en Hekendorp (Kronieken 1999, pag. 117). Daar heb ik als echtgenote van Symon opgevoerd “Maritgen (of Mantgen) Symonsdr.”, die steeds zo voorkomt en enkele keren als Maritgen Symonsdr, wed. van Symon Ariens. Eén maal als “Mantgen Pieters, weduwe van Zymon Adriaens” waarbij ik in het artikel veronderstelde dat dat wel een verschrijving zou zijn. Dat blijkt dus niet het geval te zijn. De heer Kuypers wees mij op haar -door hem gevonden- testament van 16 november 1610¹, waarin zij opgenomen is als Marritghen Pietersdr. anders genaamt Marritghen Simonsdr, weduwe wijlen Simon Aryensz. Het gaat dus wel degelijk om Maritghen Pietersdr.! In dat testament geeft zij aan dat zij destijds aan Ghijsbert Jansz Block, gehuwd met haar toen nog levende dochter Jannithgen Simons, voor haar vaders erfdeel, een bedrag van 100 gulden gegeven had met de belofte dat haar andere, toen nog onmondige kinderen, dat later ook zouden krijgen. Zij verkeerde toen in bescheiden welstand, maar door Gods zegen is zij toegenomen in haar tijdelijke goederen. Zo kon zij haar zoon Lenerdt Simons, toen die ging trouwen stellen in de huur van een hofstede en woning in Hekendorp, die zij voor enige jaren voor een geringe huur van het Cathrijnenconvent in Gouda in huur had gekregen, in verband waarmee zij haar zoon nog voor meer dan 800 gulden gebeneficieerd heeft. Haar vier nog ongehuwde kinderen Cornelis, Ghysbert, Heyltghen en Geertruydt hebben haar meer dan 24 jaar als “knapen en jonckwijffs by daege ende by nachtte” gediend en zijn nu nog steeds de boerderij dienende en regerende. Die krijgen nu ook 800 gulden en daarnaast 1500 gulden elk voor hun verdiende arbeidsloon e.d.. Haar erfgenamen zijn Lenerdt en de vier ongehuwde kinderen. Deze acte levert dus ook nog op dat er nog een tot nu toe onbekende dochter Jannithgen was. Haar eerdere testament dd. 25 juni 1608² bevat ongeveer dezelfde bepalingen. Er zijn kleine wijzigingen; zo zouden de kinderen 1200 gulden krijgen i.p.v. de 1500 gulden in haar laatste testament.

In een acte van eind 1613³ vraagt Lenerdt Simons notaris Thomas Evertsz. Puttershouck met twee getuigen naar de hofstede van zijn broers en zusters in het Land van Stein te gaan om hen te manen tot schifting en scheiding van de nagelaten boedel van hun moeder over te gaan. Hij verlangt binnen 14 dagen een boedelinventaris. Puttershouck gaat er op 23 december 1613 heen. De broers en zusters zeggen de boedelinventaris toe en willen een copie van de acte van Lenerdt om zich verder te beraden. Lenerdt had overigens ook aangegeven het niet eens te zijn met de opmerkingen in zijn moeders testament -“behoudens mijns moeders eere ende reverentie”- inzake de 800 gulden. Hij had die hofstede zelf gekocht en betaald. Met uitzondering van dit prelegaat van 800 gulden aan zijn broers en

zusters wil hij zijn moeders testament uitvoeren. Op de reactie van broers en zusters op dit punt wordt in deze acte niet verder ingegaan. Wat daar ook van gekomen is, uiteindelijk komt -door het kinderloos zijn van de broers en zusters- veel van de nalatenschap toch terecht bij het nageslacht van Lenerdt. Enerzijds in de portie in de nalatenschap van Barbara Aarts, weduwe van de op latere leeftijd gehuwde broer Gijsbert Simons die kinderloos bleef (zie voornoemd artikel). Anderzijds via het testament van Cornelis Simons van 19 november 1644,⁴ waarin hij de drie kinderen van Lenerdt laat erven t.w. Cundertgen met een legaat van 2000 gulden terwijl Symon Leendertss en Geertgen Leenderts verder universeel erfgenaam zijn. De armen van Stein krijgen een legaat van 1000 gulden. Onderaan de acte is toegevoegd een aantekening dd. 15 mei 1653, waarin de Landbewaarders van het Land van Stein verklaren het bedrag van 1000 gulden ontvangen te hebben uit handen van Simon Leenderts Cool⁵ en Geertgen Leenderts Cool.

Noten

- 1 Streekarchief Hollands Midden, O.N.A. Gouda, inv.nr. 30, folio 210v dd. 16 november 1610 [Dit deel van de acten van deze notaris is niet opgenomen in de verzamelindex in het archief in Gouda].
- 2 idem, folio 15v.
- 3 S.H.M., O.N.A. Gouda, inv.nr. 25I, folio 531 dd. 23 december 1613.
- 4 S.H.M., O.N.A. Gouda, inv.nr. 224, folio 396 dd. 19 november 1644 [acte gevonden door de heer Kuypers]. Hij is hier dijkheemraad van het Land van Stein.
- 5 De heer Kuypers heeft ook een testament van Symon gevonden samen met zijn -op 21 september 1625 begraven- eerste vrouw Marritgen Ariensdr. dd. 17 april 1625 (S.H.M., O.N.A. Gouda, inv.nr. 87, folio 56), waarin ook sprake is van hun huwelijksvoorwaarden van 26 augustus 1623. Zij zijn dus kort na die datum gehuwd. Hun dochter Lijsbet testeert als 12-jarige op 8 augustus 1636 (S.H.M., O.N.A. Gouda, inv.nr. 180, folio 485).

* * * * *